

قانون اساسی جمهوری
افغانستان

۹ قوس ۱۳۶۶

(با رعایت تعدیل مصوب
لویه جرگه چوزای ۱۳۶۹)

بنیاد اندیشه
۱۳۹۲

مدیر مسؤول: شاد جهان بگزاده
معاون: نور علم
مھتمم: ایام الدین
تېلفون: ۲۶۲۵۱

د افغانستان جمهوریت
د عدلی وزارت

سړی خبرنگر

شماره پا نژدهم - ۱۵ عقرب

۱۳۶۹

نمبر مسلسل ۷۲۸

رسمی جریډل

د افغانستان د جمهوریت د جمهور

رئیس فرمان

د کابل ښار

لومړۍ گڼه

د ۱۳۶۹ کال د قوس نهمه نیټه

د افغانستان د جمهوریت

د اساسی قانون د توشیح او

اعلام په باب

د قوس د میاشتی د اتمې او

نهمې نیټې تاریخې لویه جرگه چي

د کابل په ښار کې جوړه شوه

د افغانستان د جمهوریت

د اساسی قانون یی په دیارلسو

فصلونو او یوسلو نهمه

خلوینښتو مادو کې د تر ټولو

مهمې ملي وثیقې په توگه تصویب

کړ.

د هغه واک سره سم چي

د اساسی قانون راته راسپارای

دی، دا چ اساسی قانون

چي د تصویب له نیټې څخه نافذ

شوی دی، د سولې او هوساینې

د تامین، د ملي روغې جوړې

د پوره تحقق، د خلکو د نیکمرغې

او د گران افغانستان د پرمختگ

په خاطر توشیح او اعلاموم.

د وکتور نجیب الله

د افغانستان د جمهور رئیس

فرمان رئیس جمهور د جمهور

افغانستان

شهر کابل

شماره (۱)

مورخ ۱۳۶۹ ر ۹

درباره توشیح و اعلام قانون

د اساسی جمهوري افغانستان

لویه جرگه تاریخي ۱۳۶۹م

قوس که در شهر کابل دایر

گردید قانون اساسی جمهوري

د افغانستان را بداخل سمیزده

فصل ویکصدو چهل ونه ماده

بمنابه مهمترین وثیقه ملي به

تصویب رسانید.

مطابق به صلاحیتیکه قانون

د اساسی براریم تفویض

نموده قانون اساسی ج ۱۰ را

که از تاریخ تصویب نافذ

گردیده بخاطر تامین صلح و

آرامش، تحقق کامل مشی

مصالحه ملي، سعادت مردم

و ترقی افغانستان عزیز توشیح

و اعلام میدارم.

د وکتور نجیب الله

رئیس جمهور افغانستان

رسمی حیدر

فرمان رئیس جمهور جمهوری
افغانستان

شماره (۴۶۴)

مورخ ۱۳۶۹ ر ۳۸

درباره توشیح و

اعلام تعدیل قانون اساسی

د تاسی از حکم فقره دوم
ماده یک صد و چهل و نهم قانون
اساسی، تعدیلات در قانون

اساسی را که از تاریخ تصویب
لویه جرگه مورخ هفت و
هشت ماه جوزای سال سیزده
صد و شصت و نه، نافذ میباید

شد، به منظور تحقق آرمان
تاریخی مردم افغانستان بخاطر

تأمین صلح و آرامش در سر

زمین الله نهد، و تحقق کامل

مشی معا لحد ملی و در جهت

سعادت مردم و ترقی افغا -

نستان عزیز، توشیح و اعلام

میدارم .

نجیب الله

رئیس جمهور افغانستان

د افغانستان جمهوریت

د جمهور رئیس فرمان

گڼه (۴۶۴)

نیټه ۱۳۶۹ ر ۳۸

د اساسی قانون د تعدیل د

توشیح او اعلام په باره کې

د اساسی قانون د یو سلونیمه

خاویښته مادی د دویمه -

فقری د حکم له مخې په اساسی

قانون کې تعدیلات چې د

پارلس سلونیمه شمېتم کال

د جوزا د میاشتې په اووه او

اته نیټه د لویې جرگې د

تصویب له تاریخ څخه نا فذ

دی د افغانستان د خاوند تاریخی

ارمان د تحقق پسه مقصد د

افغانانو په څلوره کې د سولې

او آرامۍ د تأمین او د ملي روښنۍ

جوړې د تکامل د بشپړ تحقق

او د خلکو د نیکمرغۍ او د

افغانستان د ترقی په خاطر

توشیح او اعلاموم .

نجیب الله

د افغانستان جمهور رئیس

رسمی جرنیلہ

فہرست

مقدمہ

لومری فصل

دسیاسی نظام اساسونہ

دویم فصل

دپولنیز - اقتصادی نظام

اساسونہ

دریم فصل

داتباعو تابعیت ، اساسی

حقوق ، آزادی اومکلفیتونہ

خلورم فصل

لویہ جرگہ

پنجم فصل

جمهور رئیس

شپرم فصل

ملی شورا

اووم فصل

د وزیرانو شورا

اتم فصل

قضاء

نہم فصل

خارنوالی

لسم فصل

د اساسی قانون شورا

یوولسم فصل

ادارہ

دولسم فصل

بہرنی سیاست

دیارلسم فصل

متفرقہ حکمونہ

فہرست

مقدمہ

فصل اول اساسات نظام

سیاسی

فصل دوم اساسات نظام

اجتماعی - اقتصادی

فصل سوم ، تابعیت ، حقوق

آزادیہا و مکلفیتہای اساسی

اتباع .

فصل چارم لویہ جرگہ

فصل پنجم رئیس جمهور

فصل ششم شورای ملی

فصل ہفتم شورای وزیران

فصل ہشتم قضاء

فصل نہم خارنوالی

فصل دہم شورای قانون

اساسی

فصل یازدہم ادارہ

فصل دوازدہم سیاست

خارجی

فصل سیزدہم :

احکام متفرقہ

بنیاد اندیشہ
تاسیس ۱۳۹۲

زېږېدنی ځای

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

زمونږ د گران هیواد افغانستان ویاړلی تاریخ دخپلواکۍ زمکنی بشپړتیا، ملی حاکمیت ملی یووالی، د موکراسی او ټولنیزې ترقۍ په خاطر زمونږ د زړه وړو خلکو له اتلولو مبارزو څخه ډک دی.

په اوسنۍ پړاو کې دافغانستان جمهوري دولت دملی، سیاسي او هیواد پالو خوا - کونو پر ملاتړ متکی د ملی روغی جوړې سیاست په فعاله توګه پرمخ بیایی.

له همدغه امله د هغو تاریخي بدلونونو په پام کې نیولو سره چې زمونږ په هیواد او معاصره نړۍ کې را منځته شوي دي، داسلام د سپیڅلي دین داساساتو په پیروی، د هیواد دتاریخ او فرهنگ پر بنا د افغانۍ غوره دودونو او شعایر وپه پام کې نیولو سره، د مشروطیت د غورځنګ ارزښتناکو میراثونو ته په درناوی اود ملګرو ملتونو د منشور او دبشر د حقوقو د نړیوالې اعلامیې سره په سمون کې:

تاریخ پر افتخار و وطن محبوب ما افغانستان مشحون از مبارزات قهرمانان نه مردم دلیله ما به خاطر استقلال، تمامیت ارضی حاکمیت ملی، وحدت ملی دموکراسی و ترقی اجتماعی می باشد.

در مرحله کنونی، دولت جمهوری افغانستان متکی بر حمایت نیروهای ملی سیاسی و وطن دوست سیاست مصالحه ملی را فعلاً نه به پیش می برد.

بنابراین، با نظر داشت

تحولات تاریخی که در میهن ما و جهان معاصر رونما گردیده است، با

پیروی از اساسات دین مقدس

اسلام با رعایت سنن و شعایر

پر پنده افغانی، مبتنی

بر حقایق تاریخ و فرهنگ

کشور، با احترام به موارد

ارزنده نهضت مشروطیت

و در مطابقت با منشور ملل

متحد و اعلامیه جهانی حقوق

بشر، به منظور:

رسمي جملې

- د خپلواکي دساتنې د
زمکنې بشپړتيا څخه د دفاع
او د ملي حاکميت د ټينګښت
- سراسري سولې ته
درسيډو او دملې يو والي
د ژور تيا .
- د عدالت او د مو کراسي
د تا مين .
- د بيا ودانولو او متوا زني
اقتصادي ټولنيزي وادي او د خلکو
د ژوندانه د سطحې د لوړولو .
- په بين المللي ډگر کې د
هيواد د نقش او اعتبار د زيات
والي .
- د افغانستان د د ايمې
بيطرفي د حقوقي دريځ د تثبيت
او د هغه د نه پو ځي کيدو
دپاره د غوره شرايطو درامنځته
کيدو په منظور .
مونږ د يوزرو دري سوه نهه شپيتم
کال د جوزا د مياشتې د اوومې او
اتمې نيټې په لويه جرګه کې
د افغانستان د خلکو استازيو،
د ۱۳۶۶ کال د قوس د مياشتې
نهمې نيټې د لويې جرګې له
خوا تصويب شوي اساسي
قانون چي ديارلس فصلونه او
يو سلونډه څلو يښت مادي
درلودې، د ډيري لوړې ملي
- حفظ استقلال، دفاع از
تماميت ارضي و تحکيم
حاکميت ملي.
- دستيابي به صلح سراسري
و تعميق وحدت ملي.
- تا مين عدالت و دمو کراسي
- اعمار مجدد و رشد متوازن
اقتصادي، اجتماعي و ارتقاي سطح
زندگي مردم .
- افزايش نقش و اعتبار رکشور
در عرصه بين المللي
- ايجاد شرايط مساعد به خاطر
تثبيت موقف حقوقي و بي
طرفي دايمي افغانستان و
غير نظامي شدن آن .
ما نمانده گان مردم
افغانستان در لويه جرګه
مورخ هفت و هشت ماه جوزاي
سال هزار و سه صد و شصت
ونه، قانون اساسي مصوب
لويه جرګه مورخ نهم
ماه قوس سال هزار و سه صد
شصت و شش را که داراي
سيزده فصل و يك صد و چهل و نه

تاسیس پایگاه های نظامی

ماده بود ، به مثابه عالیترین وثیقه ملی ، ذیلات تعدیل نمودیم.

فصل اول

اساسات نظام سیاسی
ماده اول:

جمهوری افغانستان دولت مستقل ، واحد ، غیر قابل تجزیه و اسلامی بوده ، بر تمام قلمرو خود دارای حاکمیت می باشد .

حاکمیت ملی در جمهوری افغانستان به مردم تعلق دارد .

مردم حاکمیت ملی را توارسط لویه جرگه و شورای ملی اعمال میکنند .

ماده دوم:

دین افغانستان دین مقدس اسلام است .

در جمهوری افغانستان هیچ قانون نمی تواند مناقض اساسات دین مقدس اسلام و دیگر ارزشهای مندرج این قانون اساسی باشد .

ماده سوم:

جمهوری افغانستان کشور غیر منسلک بوده در پیمانهای نظامی شامل نمی شود و تاسیس پایگاه های نظامی

وثیقی به توگه به لاندی دول تعدیل کرد :

لوئری فصل

دسیاسی نظام اساسونه
لوئری ماده:

د افغانستان جمهوریت خپلواک ، واحد ، نه تجزیه کیدونکی اواسلامی دولت دی او پر خپل ټول قلمرو با ندی دحاکمیت لرونکی دی .

د افغانستان په جمهوریت کی ملی حاکمیت په خلکو پوزی اړه لری . خلک ملی حاکمیت د لویې جرگې اوملې شورا په واسطه عملی کوی .

دویمه ماده:

د افغانستان دین د اسلام سپیڅلی دین دی .

د افغانستان په جمهوریت کی هیڅ قانون نه شی کولای چی داسلام د سپیڅلی دین د اساسونو او ددغه اساسی قانون د نورو مندرجو ارزښتونو مناقض وی .

دریمه ماده:

د افغانستان جمهوریت ناپییلی هیواددی ، په پوځی ډلو ټپلو کی نه شاملیږی او په خپل قلمرو کی د بهرنیو

آرشیو مجله

پوځي اډو جوړيدو ته اجازه نه ورکوي .

څلورمه ماده :

له خپلواکي ، ملي حاکميت او زمکني بشپړتيا څخه دفاع د دولت د اساسي دندو له جملې څخه ده .

دولت د هيواد امنيت او دفاعي قابليت تايمينـوي او وسله وال پوځ سمبالوي .

پنځمه ماده :

د سياسي گوندو نو تعدد دافغانستان جمهوريتـد سياسي سيستم بنسټ دى . دافغانستان په جمهوريت کي سياسي گوندونه په دى شرط چي مرامنامه ، اساسنامه او فعاليت يـ د هيواد داساسي قانون او قوانينو مغاير نه وي ، جوړيدلى شي

دسياسي گوند تشکيلات او مالي منابع نشي کيدلای چي غير علني وي .

هغه گوند چي د قانون د حکمونو سره سم جوړيږي ، له قانوني مجوزه پرته پنگيدلای نه شي .

قاضيان او څارنوا لان نه شي کولای چي ددندی د

خارجي رادر قلمرو خود اجازه نمي دهد .

ماده چهارم :

دفاع از استقلال ، حاکميت ملي و تماميت ارضي از جمله وظائف اساسي دولت است . دولت امنيت و قابليت دفاعي کشور را تايمين وقواي مسلح راتجهيز مي نمايد .

ماده پنجم :

تعدد احزاب سياسي اساس سيستم سياسي جمهوري افغانستان ميباشد . در جمهوري افغانستان احزاب سياسي مشروط بر اين که مرامنامه ، اساسنامه و فعاليت آنها مغاير احکام قانون اساسي و قوانين کشور نبا شد تشکيل شده مي توانند .

تشکيلات و منابع مالي حزب سياسي غير علني بوده نمیتواند .

حزبي که مطابق احکام قانون تشکيل ميشود ، بدون مجوز قانوني منحل شـده نمیتواند .

قضات و څارنوا لان نمي توانند در مدت تصدي وظيفه

رسمی جزئیات

عضویت حزب سیاسی را داشته باشند .

ماده ششم

این ماده لغو گردید .

ماده هفتم:

تشکیل سازمانهای اجتماعی در جمهوری افغانستان طبق قانون مجاز است .

ماده هشتم :

ازجمله زبانهای ملی کشور پشتو و دری زبانهای رسمی میباشد .

ماده نهم:

نشان دولتی جمهوری افغانستان دارای تصویر آفتاب در حال طلوع، محراب و منبر در متن سبز محاط با خوشه گندم و فیته دارای سه رنگ سیاه، سرخ و سبز می باشد .

ماده دهم:

بیرق دولتی جمهوری افغانستان دارای سه رنگ میباشد که به شکل قطعات سیاه، سرخ و سبز از بالا به پایین به صورت افقی به اندازه مساوی واقع شده است .

در ربع قسمت بالایی هردو

تصدی به موده کی دسیاسی گوند غریتوب و لری .

شپږمه ماده:

دغه ماده لغوه شوه .

اووممه ماده :

دافغانستان په جمهوریت کی د ټولنیزو سازمانونو جوړیدل د قانون سره سم مجاز دی .

اتمه ماده :

د هیواد دملی ژبو له جملی څخه پښتو اودری رسمی ژبی دی .

نهمه ماده :

دافغانستان جمهوریت دولتی نښان دغنمو دوږو په مینځ کی پر زرغون متن باندی دراختونکی لمر، د محراب او منبر د تصویر او ددری رنگه توری، سری او زرغونی پتی لرونکی دی .

لسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت دولتی بیرغ دری رنگه لری چی دتورو، سرو او زرغونو ټوپوپه بڼه له پورته نهښکته ته په افقی توگه په برابره اندازه واقع شوی دی .

دبیرغ د دواړو مخونو دپورتنی برخي په ربع کی د

برنی چلایک

هغه د لرگي خواته ، د افغانستان د جمهوريت دولتي نښان ته ځای ورکړ شوی دی.

د بیرغ اوږدوالی د هغه د سورا په نسبت دوه برابره دی.

یوولسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت پایتخت د کابل ښار دی.

دوولسمه ماده :

دغه ماده لغوه شوه .

دویم فصل

د قوانین ، اقتصادي

نظام اساسونه

د یار لسمه ماده :

د افغانستان جمهوریت کثیرالملیت هیواد دی.

دولت د سیاسي ، اقتصادي ، ټولنیزې او فرهنګي برابري

اوله ټولنیز ، اقتصادي او فرهنګي پلوه د وروسته

پاتو سیمو د ګړندی ودی او پرمختګ د تأمین په

منظور د هیواد د ټولو ملتونو ، قومونو او قبایلو

ترمنځ د تفاهم ، دوستی او همکاری د هر اړخیزې ودی

سیاست تعقیبوی.

دولت په تدریج سره د

ملی ځانګړتیاوو پربنسټ د

روی بیرق ، به طرف چو به

آن ، نشان دولتي جمهوري

افغانستان قرار دارد .

طو ل بیرق نسبت به عرض

آن دو چند میا شد .

ماده یازدهم :

پایتخت جمهوری افغانستان

شهر کابل است .

ماده دوازدهم :

این ماده لغو گردید .

فصل دوم

اساسات نظام اجتماعی

اقتصادی

ماده سیزدهم :

جمهوری افغانستان کشور

کثیر الملیت است .

دولت سیاست رشد همه

جانبه تفاهم ، دوستی و

همکاری همه ملیتها ، اقوام و

قبایل کشور رابه منظور

تأمین برای سیاسی

اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنګی

رشد و انکشاف سریعتر مناطق

عقب مانده از لحاظ اجتماعی

اقتصادی و فرهنګی تعقیب

می کند .

دولت زمینه ایجاد واحد

های اداری را بر مبنای

رسمی جګړه

اداري واحدونو د جوړولو زمینه
برابروي.

څوارلسمه ماده :

دولت د خلکو د
فرهنگ ، ژبې او ادبیاتو
دودې په منظور لازم تدبیرونه
نیسي د ټولو ملتونو
قومونو او قبایلو د فرهنگ
دودونو، ژبې ، ادبیاتو
او فولکلور غوره میراث ساتي
او پراختیا ورکوي.

پنځلسمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت
کې کورنۍ د ټولنې اساسي
رکن جوړوي.

دولت د مور او ماشوم
د روغتیا د ساتنې او د ماشومانو
د روزنې د پاره لازم تدبیرونه
نیسي .

شپاړسمه ماده :

دولت ځوان نسل ته
دایمي پاملرنه کوي، د هغوی
د ښوونې او روزنې ، د کار ،
تفریح ، استراحت او د معنوي
او جسمي روزنې د تامین
لازم شرایط برابروي او د
نویو ځوانانو او ځوانانو
د استعداد دودې په لاره کې
مرسته کوي.

خصوصیات ملي به تدریج
مهیما می سازد .

ماده چهار دهم :

دولت به منظور رشد
فرهنگ ، زبان و ادبیات مردم
تدابیر لازم اتخاذ کرده میراث
شایسته فرهنگ ، رسوم ،
زبان ، ادبیات و فولکلور تمام
ملیت ها ، اقوام و قبایل را
حفظ نموده ، انکشاف می
دهد.

ماده پانزدهم :

د جمهوري افغانستان
خانواده رکن اساسي جامعه
راتشکیل میده د .

دولت به منظور تامین
صحت طفل و مادر و تربیه
اطفال تدابیر لازم اتخاذ می
نماید .

ماده شانزدهم :

دولت از نسل جوان
مواظبت دایمی نموده ، شرایط
لازم تعلیم و تربیه ، تامین
کار ، تفریح ، استراحت
پرورش معنوي و جسمي
آنها را فراهم آورده در جهت
رشد استعداد نو جوانان
و جوانان مساعدت می کند .

رسمی جګړه

اووه لسمه ماده :

دولت داستوګنی د دولتی او کوپراتیفی کورونو د جوړولو په مقصد دودانونو چارو ته پراختیا ورکوی او د شخصي کورونو د جوړولو په کار کې مرسته کوی.

اتلسمه ماده :

دولت داسی اقتصادي سیاست چی هدف یی د بیرته پاتیوالی د لیری کولو، دخلکو د ژوندانه د سطحی د لوړتیا او د ټولنی د ټولنیز - اقتصادي جوړښت د بشپړتیا په خاطر د هیواد د ټولو منابعو تنظیمول او په کاراچول دی ، عملی کوی او په دغه مقصد د ټولنیزی او اقتصادي پرمختیا پلانونه تنظیموی او تطبیقوی.

نولسمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت کی ملکیت د دولتی ، مختلط کوپراتیفی ، اوقافو ، خصوصي شخصي او د سیاسي او ټولنیزو ساز مانونو د ملکیت په ښو شته دی .

ملکیت له تعرض څخه مصون دی .

د دولت د قانونی ملکیت د ټولو ډولونو حمایت کوی .

ماده هفدهم :

دولت به منظور اعمار منازل مسکونی دولتی و کوپراتیفی امور ساختمانی راتو سعه داده ، در امر ساختمان منازل شخصی مساعدت می کند .

ماده هژدهم :

دولت سیاست اقتصادی را که هدف آن بسیج و به کار بردن تمام منابع کشور به خاطر رفع عقب مانده گی ، ارتقای سطح زنده گی مردم ، تکامل ساختار اجتماعی - اقتصادی جامعه میباشد ، عملی می نماید و به این منظور پلان های انکشاف اقتصادی و اجتماعی را تنظیم و تطبیق می کند .

ماده نوزدهم :

ملکیت در جمهوری افغانستان به اشکال دولتی ، مختلط کوپراتیفی ، اوقاف ، خصوصي ، شخصی و ملکیت ساز - مائهای سیاسی و اجتماعی وجود دا رد .

ملکیت از تعرض مصون است .

دولت از تمام انواع ملکیت قانونی حمایت می کند .

کتاب قوانین اساسی افغانستان

شلمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت کې تر زمکې لاندې منابع، ځنګلونه، څړځایونه، کانونه، دانرژۍ اساسی زیرمی، تاریخی آبدات، درادپسو، تلویزیون تاسیسات، مخا، براتی تاسیسات، ستر بندونه او مواصلا تې کرښې د دولت ملکیت دی.

له ځنګلونو، څړځایونو، دانرژۍ له زیرمو او کانونو څخه د استفادې او د مخابراتو وسیلو، درانیو، لو او څړځالو په غرض د خصوصي برخې پانګه اچول د قانون سره سم مجاز دی.

د افغانستان په جمهوریت کې د دولتي بانکونو، بیمې او هوایي ترانسپورت ترڅنګه د مختلفو سهامی بانکونو، بیمې او هوایي ترانسپورت او د خصوصي او مختلفو زمکني ترانسپورت جوړیدل د قانون سره سم مجاز دی.

د افغانستان په جمهوریت کې د بهرنیو بانکونو او بیمې د موسساتو د نمایندګۍ فعالیت د قانون سره سم مجاز دی.

ماده بیستم:

د جمهوري افغانستان منابع زیرزمینی، ځنګلها، چراگاه ها، معادن، منابع انرژي، آبدات، تاریخی تاسیسات، رادیو، تلویزیون، تاسیسات، مخا، براتی بندهای بزرگ، بنا در و خطوط مواصلا تې از جمله ملکیت های دولت می باشند.

سرمايه گزاری بخش خصوصي جهت استفاده از ځنګلها، چراگاه ها، منابع انرژي، معادن و خرید و فروش و سایر مصالح، براتی، طبق قانون مجاز است.

د جمهوري افغانستان درکنار بانکهای بیمه و ترانسپورت هوايي دولتي، ایجاد بانکهای سهامی، بیمه و ترانسپورت هوايي مختلف و ترانسپورت زمینی خصوصي و مختلف طبق قانون مجاز است.

د جمهوري افغانستان فعالیت نمایندګی بانکها و موسسات بیمه خارجی طبق قانون مجاز است.

کتابخانه

یوویستمه ماده :

دولت د کوپراتیفونو دپیا وړتیا او پراختیا په کار کی مرسته کوی او په هغوی د خلکو د خپلی خوښی بر خه اخیستنه هڅوی.

دوه ویستمه ماده:

دولت د کسبگرو انفرادی فعالیتونه او په صنفی اتحادیو او کوپراتیفونو کی د هغوی د خپلی خوښی بر خه اخیستنه هڅوی او حمایت یی کوی ، د کسبگرو د حرفوی مهارت د سطحی د لوړتیا ، د کار د وسایلو ، د اومو موادو د تامین اودهغوی دمحصولاتو دخرشلاو په کار کی هر اړخیزی مرستی کوی.

درویشتمه ماده :

دولت د کرنی داحیا او پرمختیا په مقصد له کروند-گرو او زمکه والو سره متمرعی مرستی کوی لودکرنی او میکانیزه مختلطو او خصوصی فارمونو به جوړولو او دنویو او شاهو زمکو په آبادولو کی اغیزمنه مرسته کوی .

خلرویشتمه ماده :

دولت دکوچیانو اومالدارانو

ماده بیست و یکم :

دولت در امر تقویه و گسترش کوپراتیف ها مساعدت کرده ، اشتراک داو طلبانه مردم را در آن تشویق می کند .

ماده بیست و دوم :

دولت فعالیت های انفرادی پیشه وران و شرکت داوطلبانه آنها را در اتحادیه های صنفی و کوپراتیف ها تشویق و حمایت نموده در امر ارتقای سطح مهارت حرفوی پیشه وران ، تامین وسایل کار ، مواد خام و فروش محصولات شان کمک های همه جانبه مبذول می دارد .

ماده بیست و سوم :

دولت به منظور احیا و انکشاف زراعت ، کمک های متمم زراعتی را به دهقانان و زمین داران انجام میدهد و در ایجاد فارم های زراعتی و میکا نیزه مختلط وخصوصی و آبادی زمین های بکرو بایر مساعدت موثر می نماید .

ماده بیست و چهارم :

دولت برای کوچیان و

د پاره له څو ځایونو څخه استفادی امکان دقانون سره سم تضمینوی، د مال داری دودی، د محصولاتو د خرڅلاو او دهغوی د اقتصادي، ټولنیزو او معیشتي شرایطو دښه کولو د پاره د مساعدو شرایطو د برابرولو په مقصد مرسته کوی.

پنځمه ویشتمه ماده :

دولت د ملی اقتصاد د پرمختیا په مقصد د خصوصی پانگی اچونی مصوونیت تضمینوی، د صنایعو سوداگری، ودانی، ترانسپورت، کرنی او خدمتونو دبرخو په پرمختیا کی دملی پانگه والو برخه اخیستنه دقانون سره سم هڅوی او حمایت یی کوی.

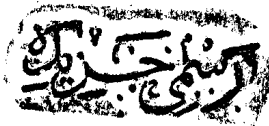
دولت د خصوصی متشبثانو سره گټور او هر اړخیز اړیکی پراخوی او د بهرنی پانگی سره په سیالی کی د خصوصی سکتور ملاتړ کوی اود مالی، کریدتی، گمرکی او دبوی د سیاست د تنظیم په وخت کی د خصوصی سکتور گټی د قانون سره سمی په پام کی نیسی.

مالداران امکان استفاده از چراگاه ها را طبق قانون تضمین نموده جهت ایجاد شرایط مساعد برای رشد مالداري، فروش محصولات بهبود شرایط اقتصادی اجتماعی ومعیشتی آنها مساعدت می کند.

ماده بیست و پنجم :

دولت مصوونیت سرمایه گذاری خصوصی را به منظور انکشاف اقتصاد ملی تضمین نموده اشتراك سرمایه داران ملی را در انکشاف صنایع تجاری، ساختمان، ترانسپورت، زراعت و عرصه های خدمات طبق قانون تشویق وحمایه می کند

دولت مناسبات سود مند و همه جانبه را با متشبثان خصوصی تو سعه داده و از سکتور خصوصی در مقابل رقابت با سرمایه خارجی حمایت می کند و حین تنظیم سیاست مالی، کریدتی، گمرکی و قیم منافع سکتور خصوصی را طبق قانون در نظر میگیرد.

شمېن ويستمه ماده:

دغه ماده لغوه شوه .

اووه ويستمه ماده :

دولت د ملي اقتصاد دودى
په مقصد دافغانستان په
جمهوريت كى دقانون سره سم
بهرنى پانگه اچونه هڅوى.
اته ويستمه ماده :

د افغانستان په جمهوريت
كى بهرنى اشخاص د عقارى
ملكيت حق نه لرى.
پر سياسى نمايندگيو
او بهرنيو دولتونو باندى
دعقار پورول دبالمثل چلند
پر اساس اوپر هغو بين المللى
موسسو باندى چى دافغانستان
جمهوريت دهغو غړى وى، د
حكومت له موافقى وروسته
مجاز دى .

نېه ويستمه ماده :

د ملكيت دوراثت حق
داسلام د شريعت سره سم
دقانون په واسطه تضمينىږى.
ديرشمه ماده :

استملاك يوازي د عامه
گټو دتامين په مقصد دعادلانه
او مخكينى عوض په بدل كى
دقانون سره سم كېږى .

ماده بيست و شتم:

اين ماده لغو گرديد .

ماده بيست و هفتم:

دولت به منظور شمسد
اقتصاد مى سر ما يه گډا-
رى خارجى را در جمهورى
افغانستان طبق قانون تشويق
مى نمايد .

ماده بيست و هشتم :

د جمهورى افغانستان
اشخاص خارجى حق ملكيت
عقارى را ندارند فروشس
عقار به نماينده گى هاى
سياسى ودول خارجى بر
اساس رويه بالمثل و به
موسسات بين المللى كه
جمهورى افغانستان عضو
آن باشد بعد از موافقه
حكومت مجاز مى باشد .

ماده بيست و نهم :

حق وراثت ملكيت طبق
شريعت اسلام توسط
قانون تضمين ميگردد .
ماده دسى ام :

استملاك طبق قانون تنها
به مقصد تأمين منافع
عامه در بدل عوض عادلانه و
قبلى صورت ميگيرد .

رسمي مجلې ته

مصادره ملکیت بدون حکم
قانون و فیصله محکمه جایز
نیست .

ماده سی و یکم:

در جمهوری افغانستان
بر اساس قانون و عدالت
اجتماعی معیار ها، اندازه و
انواع مالیه و محصول تعیین
می گردد .

ماده سی و دوم:

دولت به منظور حفظ طبیعت،
ثروت های طبیعی و استفاده
معقول از منابع طبیعی،
بهبود محیط زیست، جلو
گیری از آلوده گی آب و هوا،
حفظ و ابقای عالم حیوانا
و نباتات تدابیر لازم اتخاذ
و عملی می کند.

فصل سوم

تابعیت، حقوق، آزادی ها و مکلفیت
های اساسی اتباع

ماده سی و سوم:

تابعیت جمهوری افغانستان
ن برای تمام اتباع مساوی
و یکسان است .

حصول و از دست دادن
تابعیت و سایر مسایل مربوط

د ملکیت مصادره د قانون
له حکمه او د محکمی له پریکړی
پرته جایزه نه ده.

یو دیر شمه ماده:

د افغانستان په جمهوریت
کی د قانون او ټولنیز عدالت
پر اساس د مالیی او محصول
معیارونه، اندازه او ډولونه
ټاکل کیږی .

دوه دیر شمه ماده:

دولت د طبیعت، طبیعی
شتمنیو د ساتنی اوله طبیعی
زیرموخه د معقولی
استفادی، د ژوندانه د
چاپیریال دښه کولو، داوبو
او هوا د ککړیدو د مخنیوی
او د څارویو او بوټو د نړی
د ساتنی او پابینت په مقصد
لازم تدبیرو له نیسی او عملی
کوی یی .

دریم فصل

د اتباعو تابعیت، اساسی
حقوق، آزادی او مکلفیتونه

دری دیر شمه ماده:

د افغانستان د جمهوریت
تابعیت د ټولو اتباعو د پاره
برابر او یوشان دی.

د تابعیت تر لاسه کول اوله
لاسه ورکول او د هغه نوری

د سیمې جوړښت

مربوطې مسالې د قانون سره
سمې تنظیمېږي .

هر شخص چي دقانون سره
سم د افغانستان دجمهوریت
تابعیت لري ، افغان بلل کېږي .

څلور دیرشمه ماده :

دافغانستان د جمهوریت
له اتباعو څخه هیڅوک په هیواد
کې دننه او یا له هیواده بهر ته
نه تبعیدېږي .

پنځه دیرشمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
له اتباعو څخه هیڅوک بهر نی
دولت ته نه ورتسلیږي
کېږي .

شپږ دیرشمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع له هیواده بهر د دولت
ترحمایت لاندې دي .
دولت دهغوی له قانوني حقوقو
اوگټو څخه دفاع کوي ، په
بهرکي دمېشته افغانانو اړیکي
دهیواد سره ټینګوي او هیواد
ته دهغوی دراستنیدو په مقصد
مرسته کوي .

اووه دیرشمه ماده :

د افغانستان جمهوریت
په هیواد کې د میشتو بهرنيو
اتباعو اوبې تابعیته اشخاصو

آن توسط قانون تنظیم می
گردد .

هر شخصیکه تابعیت جمهوری
افغانستان را طبق قانون
دارا باشد افغان نامیده
میشود .

ماده سیمې و چهارم :

هیچ يك از اتباع جمهوری
افغانستان در داخل و یا خارج
کشور تبعید نمی شود .

ماده سیمې و پنجم :

هیچ يك از اتباع جمهوری
افغانستان بدولت خارجی
تسلیم داده نمیشود .

ماده سیمې و ششم :

اتباع جمهوری افغانستان
در خارج کشور تحت حمایت
دولت قرار دارند . دولت از
حقوق و منافع قانوني آنها
دفاع کرده رابطه افغانها
مقیم خارج را با کشور تحکیم
می بخشد و به منظور باز
گشت آنها بوطن مساعدت
می کند .

ماده سیمې و هفتم :

جمهوری افغانستان
حقوق و آزادی های اتباع
خارجی و اشخاص بدون

زسمي چيزي

تابعیت مقيم افغانستان را طبق قانون تضمین می کند . آنها مکلف اند قانون اساسی و قوانین جمهوری افغانستان را رعایت کنند .

ماده سی و هشتم:

اتباع جمهوری افغانستان اعم از زن و مرد بدون نظر داشت تعلقات ملیت، نژاد، لسان، قبیله، دین، مذهب، عقیده سیاسی، تحصیل، شغل، نسب، دارایی، موقوف اجتماع، عی، محل سکونت و اقامت در برابر قانون دارای حقوق و مکلفیت های مساوی می باشند .

تعیین هر نوع امتیاز غیر قانونی و یا تبعیض نسبت به حقوق و مکلفیت های اتباع ممنوع است .

ماده سی و نهم :

زنده گی حق طبیعی انسان است هیچ کس بدون مجوز قانونی ازین حق محروم نمی گردد .

ماده چهلیم :

در جمهوری افغانستان آزادی اجرای مناسک دینی و مذهبی برای تمام مسلمانان تضمین می گردد .

حقوق او آزادی دقانون سره سم تضمینوی ، هغوی مکلف دی چی د افغانستان د جمهوریت اساسی قانون او قوانین رعایت کړی .

اته دیرشمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع ، بنځه وی که نـر دملیت ، نژاد ، ژبی ، قبیلی، دین، مذهب، سیاسی عقیدې، زده کړی ، شغل ، نسب، ټولنیز دریځ، د اوسیدو او اقامت دځای له تعلقاتو پرته دقانون په وړاندې برابر حقوق او مکلفیتونه لری .

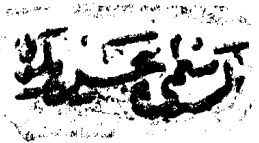
د اتباعو د حقوقو او مکلفیتونو به نسبت دهر ډول غیرقانونی امتیاز ټاکل او یا توپیر ممنوع دی .

نېه دیرشمه ماده :

ژوند د انسان طبیعی حق دی . هیڅوک له قانونی مجوزه پرته له دغه حق څخه نه بی برخه کیږی .

خلو بنېتمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت کی دټولو مسلمانانو د پاره د دینی او مذهبی مناسکو د تر سره کولو آزادی تضمینېږی .

دنورو ادیانو پیروان دخپلو
مذهبی مراسمو په ترسره کولو
کې آزاد دی .

هیڅوک نه شی کولای چي
د ملی ضد او وګړنیز ضد
تبلیغاتو ، دښمنی د رامنځ ته
کولو اودافغانستان دجمهوریت
دګټو پر خلاف دنورو اعمالو د
ارتکاب په مقصد له دین څخه
ناوړه استفاده وکړي .

پو غلو ښتته ماده :

آزادی د انسان طبیعي حق
دی . هغه حق د نورو له آزادی
او له عامه ګټو پرته چي
دقانون په وسیله تنظیمي
حدود نه لري .

آزادی یو انساني کرامت
له تعرض څخه مصون دی
دولت دهنو در ناوی او ملا تر
کړي .

دکمي براءت اصلی حالت
نوی . تورن تر هغه وخته پوري
چي د محکمي په قطعی حکم
محکوم شوی نه وي بی ګناه
ګنل کیږي .

هیڅ عمل جرم نه دی بلل
کيدای مګر دقانون دحکمونو
سره سم .

هیڅوک نیول کیدلای اود
جرم په کولو تورن کیدلای نه

پیروان سایر ادیان در
اجرای مراسم مذهبی شان
آزاد می باشند

هیچ شخص نمی تواند به
منظور تبلیغات ضد ملی وضد
مردمی ، ایجاد دشمنی وار
تکاب سایر اعمال خلاف
منافع جمهوری افغانستان
از دین سوء استفاده کند .
ماده چهل و یکم :

آزادی حق طبیعی انسان
است این حق جز آزادی
دیگران و منافع عامه که
توسط قانون تنظیم میگردد
حدودی ندارد .

آزادی و کرامت انسانی
از تعرض مصئون بوده دولت
آنها احترام و حمایت می کند .
برائت ذمه حالت اصلیت
متهم تا زمانی که به حکم
قطعی محکمه محکوم نشده
بیگناه شناخته می شود .

هیچ عملی رانمیتوان جرم
شمرد ، مګر مطابق به احکام
قانون .

هیچکس رانمیتوان گرفتار

رسمی جدید

و متهم به ارتکاب جرم نمود
مگر مطابق به احکام قانون .
هیچکس را نمیتوان توقیف
نمود ، مگر به استیذان از
محکمه با صلاحیت و مطابق
به احکام قانون .
هیچکس را نمیتوان مجازات
نمود ، مگر به حکم محکمه
مطابق به احکام قانون و
متناسب به جرمی که مرتکب
شده است .

جرم امر مشخصیست و با
ارتکاب آن شخص دیگر مجازات
ذات نمیشود .
متهم حق دارد شخصا و یا
توسط وکیل مدافع از خود
دفاع کند .

ماده چهل و دوم:

در جمهوری افغانستان
جزای مخالف کرامت انسانی،
شکنجه و تعذیب جواز ندارد.

گرفتن اقرار ، شهادت یا
اظهار از متهم یا شخص دیگر
بوسیله اکراه و تهدید ممنوع
است .

اظهار یا شهادتیکه از متهم
یا شخص دیگر به وسیله اکراه
گرفته شود اعتبار ندارد .

شی مگر د قانون د حکمونو
سره سم .

هیڅوک تو قیغیدای نه شی
مگر دواکمنی محکمی به استیذان
او د قانون د حکمونو سره سم .
هیڅوک مجازات کیدلای
نه شی ، مگر د محکمی په حکم د
قانون د حکمونو سره سم او
دغه جرم په تناسب چی کړی
یی دی .

جرم یو شخصي عمل دی
او په کولو سره یی بل څوک
نه مجازات کیږی .

تورن حق لری چی په خپله
اویا دمدافع وکیل په واسطه
له خانه دفاع و کړی .

دوه څلویښتمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت
کی له انسانی کرامت څخه
مخالفه جزا ، شکنجه او تعذیب
جواز نه لری .

د اکراه او گواښ په وسیله
له تورن او یابل چا څخه د
اقرار ، شهادت او یا څر
گندونی اخیستل منعه دی .

هغه څرگندونه یا شهادت
چی له تورن یا بل چا څخه
داکراه په وسیله واخیستل
شی اعتبار نه لری .

نړۍ خبرې

هر گاه موظف خدمات عامه متهم يا شخص ديگر را به منظور گرفتن شهادت، اظهار ويا اقرار شکنجه نمايد، يا به تعميل شکنجه امر کند مطابق قانون مجازات می گردد.

استناد به امر مقامات مافوق مرتکب را از ارتکاب اعمال خلاف قانون برائت نمی دهد.

ماده چهل و سوم:

مدیون بودن شخص، موجب سلب آزادی وی شده نمیتواند.

طرز و وسایل تحصیل دین، توسط قانون تنظیم میگردد.

ماده چهل و چهارم:

در جمهوری افغانستان مصوونیت مسکن تضمین میگردد.

هیچ شخص به شمول نماینده دولت بدون اجازه ساکن و به غیر از حالات و طرز یکه در قانون تصریح گردیده، نمیتواند به مسکن شخص داخل شود و یا آنرا تفتیش کند.

که چیری دعامه خدمتونو موظف، تورن یا بل څو ک د شهادت، څرگندونی او یا اقرار د اخیستلو په مقصد شکنجه کړی او یا د شکنجې په تعميل امر وکړی، د قانون سره سم مجازات کیږي.

دلورو مقاماتو په امر باندی استناد، مرتکب ته د قانون نه مخالفو اعمالو له ارتکاب څخه برائت نه ورکوی.

دری څلویښتمه ماده:

د شخص پورې توب دهغه آزادی د سلبیدو موجب کیدلای نه شی.

دیور د تحصیل لاری او وسایل د قانون په واسطه تنظیمیږي.

څلور څلویښتمه ماده:

د افغانستان په جمهوریت کی دکور مصوونیت تضمینیږي هېڅوک د دولت د استازی په شمول نه شی کولای چی داوسیدونکی له اجازی اوله هغو حالاتو او طرز څخه پرته چی په قانون کی تصریح شوی وی، دچاکورته ورننوزی او یا هغه وېلښي.

پنجه څلوښتمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت کې د لیکونو ، د تیلیفونې او تیلگرافي مخابراتو محرمیت تضمینېږي.

هیشوک د دولت داستازی په شمول نه شي کولای چي د قانون له حکمه پرته د تیلیفوني او تیلگرافي مخابراتو اولیکونو پلټنه وکړي .

شپږ څلوښتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع چي د دولتي ارګانونو ټولنیزو سازمانونو او د چارو د مسوولینو له خوا د دندې د ترسره کولو په وخت کې په غیر قانوني توګه زیانمن کېږي ، د زیان د جبران حق لري. د زیان د جبران شرایط او څرنگوالی د قانون په واسطه تنظیمېږي .

اووه څلوښتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع حق لري چي د دولت په ټولنیز - سیاسي ژوند او د چارو په اداره کې په مستقیمه توګه او یا د خپلو استازیو له لاری برخه واخلي.

اوه څلوښتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت

ماده چهل و پنجم :

د جمهوري افغانستان محرمیت مکاتیب ، مخابراتو های تیلیفوني و تیلگرافي تضمین می گردد .

هیچ شخص به شمول نماينده دولت نمیتواند بدون حکم قانون به تفتیش مخابراتو های تیلیفوني ، تیلگرافي ومکاتیب اقدام ورزد .

ماده چهل و ششم :

اتباع جمهوري افغانستان که از ارگانهای دولتي ، سازمانهای اجتماعي ومسوولين امور حين اجرای وظیفه بصورت غیر قانوني متضرر میگردند دارای حق جبران خساره می باشند . شرایط و طرز جبران خساره توسط قانون تنظیم می گردد .

ماده چهل و هفتم :

اتباع جمهوري افغانستان حق دارند در زندگی اجتماعي ، سیاسي و اداره امور دولت بصورت مستقیم و یا از طریق نمایندگان خود شرکت نمایند.

ماده چهل و هشتم :

اتباع جمهوري افغانستان

ترسيم چارواکي

دارای حق انتخاب کردن و انتخاب شدن می باشند. شرایط و طرز استفاده از این حق توسط قانون تنظیم می گردد.

ماده چهل و نهم :

اتباع جمهوری افغانستان دارای حق آزادی فکرو بیان می باشند.

اتباع میتوانند از این حق بصورت علنی، شفاهی و تحریری طبق قانون استفاده کنند.

سانسور مطبوعات قبل از نشر جواز ندارد.

ماده پنجاهم :

اتباع جمهوری افغانستان طبق قانون دارای حق اجتماعات، تظاهرات مسالمت آمیز و اعتصاب می باشند.

ماده پنجاه و یکم :

اتباع جمهوری افغانستان دارای حق شکایت، انتقاد پیشنهاد انفرادی و جمعی می باشند.

ارگانهای دولتی، سازمان های اجتماعی و مسوولین امور موظف اند به شکایات، پیشنهادات و انتقادات در موعدیکه قانون تعیین کرده

اتباع دانتخابولو او انتخابیدلو حق لری. له دغه حق څخه داستفادی شرایط او طرز دقانون په واسطه تنظیمیږی.

نهمه څلویښتمه ماده:

د افغانستان د جمهوریت اتباع د فکر او بیان دآزادی حق لری.

اتباع کولای شی چی له دغه حق څخه په ښکاره، شفاهی او لیکلی توگه دقانون سره سمه استفاده وکړی.

له خپريدو څخه مخکي د مطبوعاتو سانسور جواز نه لری.

پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع دقانون سره سم دسوله ییزو غونډو، تظاهراتو او اعتصاب حق لری.

یوینځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع د انفرادی او ډله ییز شکایت، انتقاد او غوښتنی حق لری.

دولتي ارگانونه، ټولنيز سازمانونه اودچارو مسوولين موظف دی چی شکایتونه، غوښتنی او انتقادونه په هغه موده کی چی قانون ټاکلی

ده وڅیړي او لازم اجراءات وکړي.
دانتقاد په خاطر تعقیب ممنوع دی.

دوه پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع د کار او د برابر کار په وړاندې د برابر مزد د لاس ته وروړلو حق لري.

دولت د کار د عادلانه او پرمختللو قوانینو د وضع کولو او تطبیق له لاری دغه حق څخه د اتباعو د استفادې دپاره لازم شرایط برابروي.

درې پنځوسمه ماده :

د اجباري کار د تحمیل منع دی. د جنگ، طبیعي آفتونو په حالت او په نورو هغو حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساینه تهدید کړي، د اجباري کار سرته رسول له دغه امر څخه مستثنی دی.

څلور پنځو سمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع د ټولنې د اړتیا په پام کې نیولو سره د تخصصي څانګې له مخې د دولتي دندو د ترلاسه کولو او د شغل دانتخاب حق لري.

رسیده ګی نموده اجراءات لازم به عمل آورند.
تعقیب بخاطر انتقاد ممنوع است.

ماده پنځه و دویم :

اتباع جمهوري افغانستان دارای حق کار ودر یافت مزد مساوی در مقابل کار مساوی می باشند.

دولت از طریق وضع و تطبیق قوانین عادلانه و مترقی کار شرایط لازم را برای استفاده اتباع از این حق مساعد می سازد.

ماده پنځه و سوم :

تحمیل کار اجباري ممنوع است.

اجرای کار اجباري در حالت جنگ، آفات طبیعی و سایر حالاتی که حیات و آسایش عامه را تهدید کند ازین امر مستثنی میباشد.

ماده پنځه و چهارم :

اتباع جمهوري افغانستان بانظر داشت نیاز مندی جامعه مطابق رشته تخصصی دارای حق احراز وظایف دولتی و انتخاب شغل می باشند.

زېږونځای

ماده پنجاه و پنجم :

اتباع جمهوری افغانستان
دارای حق استراحت میباشد
دولت تعیین ساعات کار و
رخصتی نوبتی با مزد و چگو
نگی شرایط کار را در روز
های رخصتی، جشن‌ها و اعیاد
تنظیم کرده، شرایط استراحت،
گسترش شبکه های مو-
سسات فرهنگی، هنری،
رشد تربیت بدنی، ورزش
و تفریحات سالم را مساع
می سازد.

ماده پنجاه و هشتم :

اتباع جمهوری افغانستان
دارای حق آموزش را یگان
می باشند
دولت به منظور امحای
بیسوادى، تعمیم تعلیم و تر-
بیه متوازن، آموزش به لسان
مادری، تأمین تعلیمات
ابتدائی اجباری، گسترش
تدریجی تعلیمات عمومی
تخنیکى حرفوی و مسلکی
ورشد سیستم تحصیلات عالی
جهت تربیه کادرهای ملی،
تدابیر لازم اتخاذ می کند.
در جمهوری افغانستان

پنځه پنځو سمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع د استراحت حق لری .
دولت د کار د ساعتونو
اوله مزد سره د نوبتی رخصتی
ټاکل او درخصتیو، جشنونو
او اخترونو په ورځو کی د
کار د شرایطو څرنګوالی
تنظیموی او د استراحت،
د فرهنگي، هنري موسسو
د شبکو د پراختیا او د بدني
روژني، ورزش او سالم-
تفریحاتو دپاره شرایط برابروی.

شپږم پنځوسمه ماده :

د افغانستان جمهوریت
اتباع په وړیا توګه د زده کړی
حق لری .

دولت د بیسوادی له منځه
وړلو، د متوازي ښوونې او
روژني د تعمیم، په مورني ژبي
د زده کړی، د اجباري لومړنيو
زده کړو د تامین، د تخنیکي
حرفوی او مسلکي عمومی زده
کړو د تدریجی پراختیا اود
ملی کادرونو د روژني دپاره
دلو پو زده کړو د سیستم
دودی په مقصد لازم تدبیرونه
نیسي .

د افغانستان په جمهوریت

رسمي خبرليك

ايجاد موسسات تعليمي و تحصيلي . توسط سکتور خصوصي و اشخاص خارجي طبق قانون مجاز است .

ماده پنجاه و هفتم :

اتباع جمهوري افغانستان دارای حق صحت و تامینات اجتماعی می باشند . دولت از طریق توسعه همه جانبه و متوازن سیستم خدمات طبي سراسري ملي ، توسعه شفاخانه ها ، مراکز صحي پرورش دوکتوران طب و کارمندان خدمات طبي ، جلوگیری از امراض همگانی ، توسعه خدمات صحي رایگان . تنظیم و تشویق خدمات طبي خصوصي ، بهبود تامینات مادی برای کهن سالان ، معلومین جنگ و کار و بازمانده گان شهداء تدابیر لازم اتخاذ می نماید .

ماده پنجاه و هشتم :

اتباع جمهوري افغانستان دارای حق آزادی فعالیت های علمی ، تخنیکي و هنري میباشند . دولت پیشرفت منظم علم

کی د خصوصي سکتور او بهرنيو اشخاصو له خوا د تعليمي او تحصيلي موسسو جوړول دقانون سره سم مجاز دی .

اووه پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوريت اتباع د روغتيا او ټولنيزو تامیناتو حق لري . دولت د ملي سراسري طبي خدمتونو د سیستم د هر اړخيزي او متوازني پراختيا ، د روغتيايي مرکزونو او روغتونونو د پراختيا ، د طب د دکتورانو او طبي خدمتونو د کارمندانو دروزني ، د عمومي ناروغيو دمخنيوي ، د وړيا روغتيايي خدمتونو د پراختيا ، د خصوصي طبي خدمتونو د تنظيم او خونني او د زړو کسانو ، د جگړي او کار د معلولينو او د شهيدانو د پاتي کسانو د پاره د مادي تامیناتو د ښه کولو له لاري لازم تدبيرونه نيسي .

اته پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوريت اتباع د علمي ، تخنیکي او هنري فعالیتونو د آزادی حق لري . دولت د علم او د علمی

راستی جگړه

وتربیه کادر های علمی را
تامین ، حقوق مولفان و مختر-
عان را حفظ و تحقیقات علمی
را در تمام عرصه هاتشویق
وحمایه کرده ، استفاده موثر
از نتایج تحقیقات علمی را تعمیم
می بخشد .

ماده پنجاه و نهم :

اتباع جمهوری افغانستان
دارای حق مسافرت و انتخاب
آزاد محل سکونت و اقامت
در کشور می باشند .

دولت میتواند بمنظور حفظ
امنیت و نظم عامه ، جلوگیری
از شیوع امراض ، حفظ حقوق
و آزادی های اشخاص ،
مسافرت ، سکونت و اقامت را در
بعضی مناطق کشور
موقتاً ممنوع قرار دهد .

ماده شصتم :

اتباع جمهوری افغانستان
حق دارند طبق قانون بخارج
کشور مسافرت و بوطن عودت
کنند .

کادرونو د روزنۍ منظم
پرمختګ تامینوی ، د مولفانو
او مخترعانو حقوق ساتی ،
په ټولو برخو کې د علمۍ
څېړنو هڅونه او ملاتړ کوی
اود علمي څېړنو له نتايجو
څخه اغېزمنه استفاده تعمیموی .

نېټه پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع په هیواد کې د مسافرت
او داوسیدنې او اقامت د ځای
د آزاد انتخاب حق لری .

دولت کولای شی چټکی د
عامه امنیت او نظم دساتنې ،
د ناروغیو د خپریدو د
مخنیوی او د اشخاصو د
حقوقو او آزادیو د ساتنۍ
په مقصد د هیواد په ځینو
سیمو کې مسافرت ، اوسیدنه
او اقامت په موقتي توګه
منعه کړی .

شپیتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع حق لری چی د قانون
سره سم له هیواد څخه
بهر ته مسافرت وکړی او
وطن ته راستانه شی .

رسمی جریده

یو شپيتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت هر تبعه مکلف دی چی د افغانستان د جمهوریت اساسی قانون او قوانین رعایت کړی .
دقانون له حکمونو څخه بی خبری عذر نه گڼل کیږی .

دوه شپيتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع او بهرنی وگړی مکلف دی چی دولت ته د قانون سره سمه مالیه او محصول ورکړی .

دری شپيتمه ماده :

له هیواد خپلواکی ، ملی حاکمیت او د هیواد له زمکني بشپړ تیا څخه دفاع د افغانستان د جمهوریت د اتباعو له ویاړه د مکلفیت دی .
په وسله وال پوځ کی د خدمت شرایط د قانون د حکمونو سره سم تنظیمیږی .

څلور شپيتمه ماده :

دولت د اتباعو له اساسی حقوقو او آزادیو څخه د استفادی او د مکلفیتونو د تر سره کولو د پاره لازم شرایط برابروی .

هیڅوک حق نه لری چی په

ماده شصت ویکم :

هر تبعه جمهوري افغانستان مکلف است قانون اساسی و قوانین جمهوري افغانستان را رعایت کند .

بی خبری از احکام قانون عذرینداشته نمیشود .

ماده شصت ودوم :

اتباع جمهوري افغانستان واشخاص خارجی مکلف اندبه دولت طبق قانون مالیه و محصول پیر دازند .

ماده شصت وسوم :

دفاع از وطن ، استقلال ، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور مکلفیت پر افتخاراتابع جمهوري افغانستان میباشد .
شرایط خدمت در قوای مسلح مطابق به احکام قانون تنظیم میگردد .

ماده شصت و چهارم :

دولت شرایط لازم را برای استفاده از حقوق و آزادی های اساسی وانجام مکلفیت های اتباع فراهم میسازد .
هیچ کس حق ندارد از

آیین دادرسی کیسه

حقوق و آزادی های مندرج در
قانون علیه منافع عامه
و به ضرر حقوق و آزادی های
سایر اتباع استفا ده نماید .

فصل چهارم

لویه جرگه

ماده شصت و پنجم :

لویه جرگه مطابق به سنن
ملی و تاریخی عالیترین مظهر
اراده مردم افغانستان می
باشد

ماده شصت و ششم :

لویه جرگه متشکل است از :

۱- رئیس جمهور و معاونان

رئیس جمهور

۲- اعضای شورای ملی .

۳- صدراعظم ، معاونان

صدر اعظم و اعضای شورای

وزیران ،

۴- قاضی القضات و معاونان

قاضی القضات،

۵- لوی خاړنوال ،

۶- رئیس شورای قانون

اساسی،

۷- روسای شورا های ولا-

یات،

۸- از هر ولایت بتعداد

وکلای آنها در ولسی جرگه

قانون کی له مندرجو حقوقو
او آزادیو څخه دعامه گټه و
پر خلاف او دنورو اتباعو د حقوقو
او آزادیو په زیان استفاده
وکړی .

څلورم فصل

لویه جرگه

پنځه شپيته ماده :

لویه جرگه دملی او تاریخی
دودونو له مخی ، د افغانستان
د خلکو د ارادی تر ټولو لویه
ښکارندویه ده .

شپږ شپيته ماده :

لویه جرگه له دغه کسانو
څخه جوړه ده :

۱ - جمهور رئیس او د

جمهور رئیس مرستیالان ،

۲ - د ملی شورا غړی

۳ - صدراعظم ، د صدراعظم

مرستیالان او د وزیرانو د شورا

غړی .

۴ - قاضی القضات او د

قاضی القضات مرستیالان .

۵ - لوی خاړنوال .

۶ - د اساسی قانون د شورا

رئیس .

۷ - دو لایتونو د شور اگانو

رئیسان .

۸ - له هرو لایت څخه په

ولسی جرگه کی د هغو

رئیس‌جمهور

به انتخاب مردم ، از طریق رأی
یگیری عمومی ، مساوی ، آزاد ،
سری و مستقیم

۹- حد اکثر پنجاه نفر از
جمله شخصیت های سیاسی
علمی فرهنگی ، اجتماعی
ورزشی که توسط رئیس
جمهور تعیین میشوند.

ماده شصت و هفتم :
لویه جرگه که دارای صلاحیت
های ذیل میباشد :
۱- تصویب و تعدیل قانون

اساسی ،
۲- انتخاب و قبول استعفای
رئیس جمهور ،
۳- موافقت به اعلان
جنگ و متارکه .

۴- اتخاذ تصمیم در مورد
مهمترین مسائلی که به سر-
نوشت کشور از تباطؤ می
گیرد .

ماده شصت و هشتم :
به استثنای حالا تیکه درین
قانون اساسی طور دیگر-
پیشبینی شده باشد لویه
جرگه توسط رئیس جمهور

دو کیلانو به شمیر ، د خلکو
به انتخاب د عمو می ، برابری ،
آزادی ، سری او مستقیم
رایی اخیستننی له لاری .

۹- دسیاسی ، علمی ،
فرهنگی ، تونیزو او روحانی
شخصیتو نو له جملی خضه
حداکثر پنشوس تنه چسی د
جمهور رئیس په واسطه ټاکل
کیری .

لوړه شپيته ماته :
لویه جرگه دغه واکونه
لری :

۱- د اساسی قانون تصویب
او تعدیل .

۲- د جمهور رئیس انتخاب
او د دغه داستضا مثل .
۳- د جگړی او متارکی له
اعلان سره موافقت .

۴- دهغو خورا مهمو مسالو
په باره کی د تصمیم نیول
چی د هیواد په برخلیک
پوری اړه لری .

اته شپيته ماته :
له خنو حالاتو پرته چی په
دغه اساسی قانون کی-
بل ډول اټکل شوی وی ،
لویه جرگه د جمهور رئیس په
واسطه رابلل کیری ، برانیستل

آیین مجریه

دعوت، افتتاح و جلسات آن
تحت ریاست او یا شخص
دیگری که رئیس جمهور بحیث
نایب خود تعیین کند دایر می
شود.

نصاب لویه جرگه با حضور
دو ثلث مجموع اعضای آن
تکمیل می گردد.

تصمیم لویه جرگه به
اکثریت آرای مجموع اعضای
آن اتخاذ می گردد.

ماده شصت و نهم :

در حالت انحلال ولسی
جرگه، اعضای آن الی انتخاب
ولسی جرگه جدید عضویت
خود را به حیث اعضای لویه
جرگه حفظ مینمایند.

ماده هفتادم :

انتخابات لویه جرگه
توسط قانون و طرز العمل
آن توسط خود لویه جرگه تنظیم
می گردد.

فصل پنجم

رئیس جمهور

ماده هفتاد و یکم :

رئیس جمهور در رأس
دولت قرار داشته ملا حیت
های خود را در عرصه های
تقنینیه، اجرائی و قضائیه

کیزی او د هفی غوندهی د
جمهور رئیس او یا بل هغه
چا تر ریاست لاندی چلی
جمهور رئیس یی دخپل نایب
په توگه وټاکلی، جوړیږي.
دلویی جرگی نصاب د هفی
دټولو غړیو ددوو ثلث په
حضور بشپړیږي.

دلویی جرگی تصمیمونه د
هفی د ټولو غړیو د رایو په
اکثریت نیول کیږي.

نهمه شپيته ماده :

د ولسی جرگی د پرنکيدو
په حالت کی د هفی غړی د
نوی ولسی جرگی تر انتخابه
پوری خپل غړیتوب د لویی
جرگی د غړیو په توگه ساتي.

اويايمه ماده :

دلویی جرگی انتخابات د
قانون او کړنلاره یی په خپله
دلویی جرگی په واسطه
تنظیمیږي.

پنځم فصل

جمهور رئیس

یواواییمه ماده :

جمهور رئیس د دولت
مشر دی، خپل واکونه په

زېږونځای

وقضا ئيه مطابق احكام اين
قانون اساسي و قوا نيسن
جمهوری افغانستان تعمیل
می کند .

ماده هفتاد و دوم :

رئيس جمهور به اکثریت
آرای اعضای لویه جرگه برای
مدت هفت سال انتخاب میشود.
یک شخص نمیتواند بیش
از دو بار به حیث رئیس
جمهور انتخاب گردد .
رئيس جمهور نزد لویه جرگه
که مسؤول و مکلف به ارائه
گزارش می باشد .

بمنظور انتخاب رئیس
جمهور جدید لویه جرگه طی
مدت سی روز قبل از ختم
دوره صلاحیت رئیس جمهور
دعوت می گردد .

ماده هفتاد و سوم :

هر تبعه مسلمان جمهوری
افغانستان که سن (۴۰) ساله
لگي را تکمیل کرده خود و
همسروی از والدین افغان
متولد و از حقوق مدنی و سیا
سی بر خور دار باشد بحیث

تقنینیه اجرائیه او قضا ئیه
برخو کی ددغه اساسی قانون
او د افغانستان د جمهوریت
د قوانینو له حکمونو سره
سم تعمیلوی .

دوه او یایمه ماده :

جمهور رئیس د لویی جرگی
دغړیو د رایو په اکثریت
اوو کلونو د مودی د پیاوړه
انتخابیږی .
یو شخص نه شی کیدلای
له دوو ځلونه زیات د جمهور
رئيس په توگه انتخاب شی .
جمهور رئیس لویی جرگی
ته مسؤول او په راپور ورکولو
مکلف دی .

د نوی جمهور رئیس د
انتخاب په مقصد لویه جرگه
د جمهور رئیس دواک د دوری
له پای ته رسیدو څخه مخکې
د دیرشو ورځو په موده کی
را بلل کیږی .

دری او یایمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
هر مسلمان تبعه چې د
خلو ښت کلنی عمری بشپړ
کړی وی ، په خپله او همسرې
له افغان مور او پلار څخه
زېږیدلی اوله مدنی اوسیا سی
حقوقو څخه برخمن وی ،

د جمهور رئیس په توگه
انتخابیدلای شی .

څلور اويا يوه ماده :

جمهور رئیس په لویه جرگه
کې له انتخابیدلو وروسته په
لاندې ډول لوړه کړی :

((د لوی خدای په نامه
لوړه کوم چی داسلام دسپېڅلی
دین داساسونو حمایت ، د
اساسی قانون رعایت او د دغه
د تطبیق څارنه اود افغانو
د خپلواکۍ ، ملی حاکمیت او
زمکنی بشپړتیا ساتنه
وکړم ، د اتبا عو اساسی
حقوق او آزادی وساتسم او
خپلی ټولې هلې ځلې دقانونیز
عدالت ، د خلکو د نیکمرغۍ
، دسولۍ د ټینګښت اود
هیواد د پرمختګ دتأمین په
خاطر په کار واچوم)) .

پنځه اويايمه ماده :

جمهور رئیس ددغه اساسی
قانون پرزور و مندرجو واکونو
برسیره دغه واکونه لري :
۱- دوسله وال پوځ لوړ
قیادت .

۲- د قوانینو او د مجلس
شورا د مصوبو توشیح ،
۳- د حکومت د چارو

رئیس جمهور انتخاب شده
میتواند .

ماده هفتمه و چاروم :

رئیس جمهور به از انتخاب
در لویه جرگه حلف آتی را
په یاس آورد :

«بنام خداوند بزرگ
سوگند یاد می کنم که
اساسات دین مقدس اسلام
را حمایت ، قانون اساسی
را رعایت واز تطبیق آن مواظبت
نموده از استقلال ، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی
افغانوستان حراست کنم .
حقوق و آزادی های اساسی
اتباع را حفاظت نمایم و تمام
مساعی خود را بخاطر تأمین
عدالت اجتماعی ، سعادت مردم ،
تحرک و صلح و ترقی کشور به
کار برم» .

ماده هفتاد و پنجم :

رئیس جمهور علاوه بر
سایر صلاحیت های مندرج این
قانون اساسی ، دارای صلاحیت
های آتی میباشد :

۱- قیادت اعلی قوای مسلح
۲- توشیح قوانین و مصوبات
شورای ملی .
۳- تعیین و عزل اعظم

دپاره د هو شری، صدر اعظم
ټاکل .

۴- د ولسي جرگې د
دپار د رایې له لامله دندو

وروسته د صدر اعظم ، د
اعظم د مرستیالانو او وزیرانو
تقرر منظوري او د هغوی
داستعفا منل .

۵- د لزوم په وخت کې
د وزیرانو د شورا د غړانو
تدویر او مشری .

۶- د قاضیانو د
منظور ی او د قضا

سره سم د قاضیانو، د
کرهاندانو او افسرانو د
ترفیح او تقاعد منظوري .

۷- د سیاسي ، ټولنیزو او
اقتصادی سترو مسائلو په باب

د عو می نظر غوښتنې یا
رایې ته د مراجعې (ریفراندم)
په باره کې تصمیم نیول .

۸- د مجازاتو بڅښل او
کډول .

۹- په نورو هیوادونو
بین المللی ساز ما نونو کې،
د افغانستان جمهوریت د
پیلو ماتیکو نماینده گـیـو د
رئیسانو ټاکل .

شرطت په تشکیل حکومت .

۱- منظوري تقرر صدر اعظم،

معاونان صدر اعظم و وزیران

بعـد از کسـب رای

اعتماد از جـا نـب

ولسي جرگه ، و قبول استعفاي
آنان،

۵- تدویر وړیا ست جلسات

شورای وزیران عندا للزوم .

۶- منظوري انسلانك قضات

و منظوري تقرر، تر فیح و تقاعد

قضات ، کارمندان و افسران

عالی رتبه ، طبق قانون ،

۷- اتخاذ تصمیم در مورد

تدویر نظر خواهی عو می

یا مراجعـه به آرای عا مـه

(ریفراندم) راجع به مسایل

عمده سیاسی ، اجتماعی

و اقتصادی

۸- عفو و تخفیف مجازات .

۹- تعیین روسای نماینده

گیهای دیپلو ما تیک جمهوری

افغانستان در کشور های

دیگر و ساز مانهای بین المللی .

روستای جنگلی

- ۱۰- قبول اعتماد نامه های
رو ساي نما ينده گيمه‌های دیپلو-
ماتیک کشور های د یسگر
در جمهوری افغا نستان.
- ۱۱- اعلام حالت اضطرار،
سفیر بری عمومی و قسمی و خاتمه
دادن به آنها،
- ۱۲- اعلام جنگ و متارکه
به موافقه لویه جرگه .
- ۱۳- اجازه نشر پول ور
یفورم پولی طبق قانون ،
- ۱۴- اعطای تا بعیت و پناه‌نامه
گی طبق قانون،
- ۱۵- اعطای نشانها ، مدالها
و القاب افتخاری طبق قانون
۱۶- منظوری سرود ملی
جمهوری افغا نستان ،
- ۱۷ - الغای قوانین و سایر
اسناد تقنینی که عدم مطابقت
آنها با قانون اساسی توسط
شورای قانون اساسی تثبیت
شده باشد،
- ۱۸- ایجاد دستگاه اداری
ریاست جمهوری،
- ۱۹- اعمال سایر صلاحیت
ها طبق قانون،
- ۱۰- دافغانستان په جمهور
ریت کی د نورو هیوادونو-
ددیلو ماتیکو نما ينده گيو د
درئيسانو دپاور لیکونو منل.
۱۱ - داضطرار د حالت ،
د عمومی او قسمی سفیر بری
اعلام او پای ته رسولی .
۱۲ - دلویی جرگی په موافقه
دجگړی او متارکی اعلام .
۱۳ - دقانون سره سم
پیسو دخپړولو اجازه او پولی
ریفورم .
۱۴ - دقانون سره سم
دتابعیت او پناه ورکړه .
۱۵ - دقانون سره سم
دنبشانونو، مدالونو او افتخاری
لقبونو ورکړه .
۱۶ - دافغانستان جمهوریت
دملی سرود منظوری .
۱۷ - د هغو قوانینو او نورو
تقنینی اسنادو لغوه کول چې
داساسی قانون سره د هغونه
سمون داساسی قانون دشورا
له خوا تثبیت شوی وی .
۱۸ - د جمهوري ریاست د
اداری دستگاه جوړول .
۱۹ - دقانون سره سم
دنورو واکونو عملی کول .

کتاب قوانین اساسی

جمهور رئیس کولای شسی
چی خیل خینی قانونی واکونه
د جمهور رئیس مرستیا لا نو
ته وز وسپاری .

شپراویایمه ماده :

جمهور رئیس دصعب العلاجی
او اوږدی ناروغی او یا استعفاله
حالاتو پرته دواک ددوری ترپایه
خیلو دندو ته دوام ورکوی . په
ټولو هغو حالاتو کی چی جمهور
رئیس ونه شسی کړای خپلی دندی
سرته ورسوی د غه دندی د
جمهور رئیس دلومری مرستیال
له خوا ترسره کیری .

جمهور رئیس په دایمی توگه
دکار دوږتیا له لاسه ورکولو،
مړینی او یا استعفا په صورت
کی لویه جرگه د هغه دلومری
مرستیال په واسطه د نوی
جمهور رئیس د انتخاب په
مقصد دیوی میاشتی دمودی په
ترخ کی رابلل کیری.

د استعفاء په حالت کی
جمهور رئیس خپله استعفا په
مستقیمه توگه لویی جرگی ته
وړاندی کوی.

رئیس جمهور میتواند پر-
خی از صلا حیتهای قانونی خود
رابه معاونان رئیس جمهور
تقریض نما ید.

ماده هفتاد و ششم :

رئیس جمهور بجز
از حالات بیماری صعب العلاج
ودوام دار و یا استعفاء الی
ختم دوره صلاحیت به وظایف
خود دوام مید هد . در تمام
حالاتیکه رئیس جمهور نتواند
وظایف خود را ایفا نماید
این وظایف از طرف معاون
اول رئیس جمهور اجراء می-
شود .

در صورت اذست داد ن
دایمی قابلیت کار، مرگ و
یا استعفاء رئیس جمهور ،
لویه جرگه توسط معاون اول
اوبه منظور انتخاب رئیس
جمهور جدید طی مدت يك ماه
دعوت می شود .

در حالت استعفاء، رئیس
جمهور استعفاء خود را
مستقیماً به لویه جرگه ارائه
می کند .

آیین چارچوب

شپږم فصل

ملی شورا

اووه اویایمه ماده :

ملی شورا (پارلمان) د افغانستان جمهوریت تر ټولو لوړ تقنینی ارګان دی .

انه اویایمه ماده :

ملی شورا دولسي جرګې اوسناله دوو مجلسونو څخه جوړه ده .

نېه اویا یمه ماده :

په ولسي جرګه کې د خلکو وکیلان د عمو می ، برابري ، آزادي ، سري او مستقیمی رايي اخیستنې له لاری دیوې پنځه کلنې تقنینیه دورې دپاره د قانون سره سم انتخابیږي .

دسنا د مجلس غړي (سناټوران) په لاندې توګه

انتخاب او ټاکل کیږي :

۱- له هرو لایت څخه دوه تنه د پنځو کلونو د پاره دخلکو په انتخاب د عمو می برابري ، آزادي ، سري او مستقیمی رايي اخیستنې له لاری .

۲- د هرو لایت دشورا د غړيو له جملې څخه دوه تنه ددريو کلونو دپاره د مربوطي شورا په انتخاب .

فصل ششم

شورای ملی

ماده هفتاد و هفتم :

شورای ملی (پارلمان) عالیتره دین ارګان تقنینی جمهوري افغانستان میباشد .

ماده هفتاد و هشتم :

شورای ملی متشکل ازدو مجلس ولسي جرګه وسنا می باشد .

ماده هفتاد و نهم :

وکلاي مردم د ولسي جرګه از طریق رای گیری عمو می ، مساوی ، آزاد سري و مستقیم برای يك دوره تقنینیه پنج ساله ، طبق قانون انتخاب میشوند .

اعضای مجلس سنا (سناټوران) به ترتیب ذیل انتخاب و تعیین میشوند :

۱- از هر ولایت دو نفر برای مدت پنج سال به انتخاب مردم ، از طریق رای گیری عمو می ، مساوی ، آزاد ، سري و مستقیم ،

۲- از جمله اعضای شورای هر ولایت دو نفر برای مدت سه سال به انتخاب شورای مربوط

گزینہ چہارم

۳ - پاتی دریمہ برخہ دملی
فرہنگی شخصیتونو د خیرو،
پوهو او باوری افرادو له جملی
خخه د خلورو کلونو د پاره د
جمهور رئیس له خوا تاسا کل
کیری .

اتیایمه ماده:

د ملی شورا د غړیو شمیر،
شرایط ، د انتخاب او انتصاب
طرز د قانون سره سم
تنظیمیری .

یو اتیایمه ماده :

ملی شورا ددغه اساسی
قانون پرنورو مندرجو واکونو
برسیره دغه واکونه لری:

۱- د قوانینو او تقنینی
فرمانونو تصویب، تعدیل او لغوه
کول او جمهور رئیس ته یی
دوشیخ په غرض وړاندی
کول .

۲ - د قوانینو تفسیر .

۳- ددوه اړخیزو تړونونو
د عقد او فسخ کولو تصویب
اود بین المللی تړونونو سره
دیوخی کیدو او ورخخه دوتلو
تصویب ،

۴- د اقتصادی - پولیزی
پرمختیا دپلا نونو تصویب اود
هغو دترسره کولو په باب
د حکومت دراپور تائید .

۳- یک ثلث با قیمانده از
جمله شخصیت های ملی، فر-
هنگی ، افراد خیبر، دانشمند
وبا اعتبار ، برای مدت چهار
سال ، به تعیین رئیس جمهور،

ماده هشتم:

تعداد، شرایط طرز انتخاب
وانتصاب اعضای شورای ملی
مطابق قانون تنظیم می گردد.

ماده هشتم و یکم :

شورای ملی، علاوه بر سایر
صلاحیتهای مندرج این
قانون اساسی ، دارای صلاحیتهای ذیل میباشند :

۱- تصویب ، تعدیل و
لغو قوانین و فرامین تقنینی
و تقدیم آنها به رئیس جمهور
جهت توشیح .

۲ - تفسیر قوانین .

۳- تصویب عقد و فسخ
معاهدات دو جانبه و تصویب
الحاق به معاهدات بین المللی
و انفصال از آنها ،

۴ - تصویب پلان های
انکشاف اقتصادی - اجتماعی
و تائید گزارش حکومت در
مورد اجرای آنها ،

زینب بنت جبریل

۵- دولتی بودجی ترمیم
اودهنی اجرا په باب دراپور
شمر نه .

۶- داداری واحد و نوجو پول
او تعدیل یی .

۷۔ دواڙتونو جوڀڳل او لغوه ڪول ،

۸- د جمهور رئیس د وړ
پیژندنې او غوښتنې له مخې
د جمهور رئیس د مرستیالانو
د ټاکلو او عزل په باب د تصمیم
نول.

۹۔ دو لت تہ دیپور
دا خیسٹلو اجازہ او دانحصار
دورکری پھشمول بہ ملی
اقتصاد کی داساسی اہمیت
لرونکھ امتیاز ورکرہ .

۱۰۔ دقانون سره سم د
ننيمانونو ، موالونو اوافتخاري
القانونو وضع ڪو ل ،

۱۱- له نورو دولتونو او
بين ا لمللي ساز مانو نو سره
داريکو دټيگولو تائيد .

۱۲۔ داستجواب پہ غولہ
کی د حکومت پہ واك کی د
شاملو اجراآتو پہ باب د
صدر اعظم او د حکومت د غریو
د جواب اوریدل .

۵ - تصویب بودجه دولتی و بررسی گزارش در مورد اجرای آن .

۶ - ایجاد واحدهای اداری و تعدیل آنها .

۷- تاسیس و لغو وزارتہا.

۸- اتخاذ تصمیم در مورد تعیین و عزل معاونان رئیس جمهور به اساس معرفی و مطالبه رئیس جمهور .

۹ - اجازه اخذ قر ضه به دولت و اعطای امتیاز دارای اهمیت اساسی در اقتصاد ملی به شمول اعطای انحصار .

۱. - وضع نشا نها ،
مدالها والقاب افتخاری، طبق
قانون .

۱۱ - تائید بر قرائی
روابط با دول دیگر و ساز -
مان های بین المللی .

۱۲۔ استماع جواب صد۔
راعظم واعضای حکومت در
مورد اجرا آت شامل صلا۔
حیت حکومت در جلسہ
استحواب۔

گنجینه چینی

دوه اتیایمه ماده :

ولسی جرگه دغه اختصاصی
واکونه لری :

۱- دوزیرانو شورا او یا د
هغی یوه غړی ته دباوردراپی
دورکړی او یا د باور د سلب
په باب دتصمیم نیول .

۲- دولسی جرگی او سناتر
مینځ دنظر د اختلاف په صورت
کمی د اقتصادي - تو لیزی
پرمختیا دپلانونو او د دولتی
بودجی دطرحی په باب دوروستی
پریکړی کول .

دری اتیا یمه ماده :

دملی شورا هر مجلس به
لومړنی اجلاس کی د خپلو
غړیو له مینځه د وثیقو
د څیر لو د پاره یو
کمیسیون انتخابوی . دغه
کمیسیون مربوط مجلس ته د
څیړنی د نتیجو راپور ورکوی .

خلور اتیایمه ماده :

ولسی جرگه دخپلو غړیو له
جملی څخه دتولی تقنینیه دوری
پاره په لومړنی اجلاس کی
درئیس ، ددوومرستیالانو او
دوو منشیانو په ترکیب اداری
هیات انتخابوی .

ماده هشتادو دوم :

ولسی جرگه دارای صلاحیت
های اختصاصی ذیل
میباشد :

۱- اتخاذ تصمیم در مورد
اعطای رای اعتماد ویاسلب
اعتماد از شورای وزیران ویا
یکی از اعضای آن .

۲- اتخاذ فیصله نهایی راجع
به طرح پلانیهای انکشاف
اقتصادی اجتماعی وبودجه
دولتی در صورت اختلاف نظر
بین ولسی جرگه وسنا .

ماده هشتادو سوم :

هر مجلس شورای ملی در
اولین اجلاس ، کمیسیون
را از بین اعضای خود جهت
بررسی وثایق ، انتخاب میکند
این کمیسیون نتایج بررسی
را به مجلس مربوط گزارش
میدهد .

ماده هشتادو چهارم :

ولسی جرگه از جمله
اعضای خود برای تمام دور
تقنینیه در اولین اجلاس ،
هیئت اداری رابه ترکیب
رئیس ، دو معاون ودو منشی
انتخاب می کند .

رسمی جزئیات

سنا از جمله اعضای خود، هیئت اداری را به تر کیب رئیس برای مدت پنج سال، دو معاون و دو منشی را برای مدت یکسال انتخاب می کند.

روسای مجالس شورای ملی، رهبری و تامین نظم جلسات مربوط را به عهده دارند. در غیاب روسا وظایف آنها را یکی از معاونین انجام می دهد.

ماده هشتاد و پنجم :

اجلاس عادی شورای ملی سالانه دو بار در هفته اول ماه سنبله و هفته اول ماه حوت دایر می شود.

مدت هر اجلاس عادی شورای ملی سه ماه می باشد. در صورتیکه در اجلاس شورای ملی بودجه سالانه یا پلان انکشافی مطرح باشد مدت اجلاس شورای ملی قبل از تصویب آن خاتمه یافته نمی تواند.

هر گاه تصویب بودجه قبل از شروع سال مالی صورت نگیرد، بودجه سال گذشته

سنا د خپلو غړیو څخه د پنځو کلونو دپاره درتیس اودیوه کال دپاره ددوو مرستیالانو او دوو منشیانو په ترکیب اداری هیئت انتخابوی.

دملی شورا د مجلسونو رئیسان د مربوطو غونډو لارښوونه او د نظم تامین په غاړه لری. درتیسانو په غیاب کی یو تن مرستیال د هغوی دندی سرته رسوی.

پنځه اتیایمه ماده :

دملی شورا عادی اجلاس په کال کی دوه ځله د سنبلی دمیاشتی په لومړی اووه نی او دحوت دمیاشتی په لومړی اووه نی کی جوړیږی.

دملی شورا د هر عادی اجلاس موده دری میاشتی ده. که چیری دملی شورا په اجلاس کی کلنی بودجه اویا پرمختیایی پلان مطرح وی دملی شورا د اجلاس موده دهغو له تصویب څخه پخوا پای ته رسیدلای نه شی.

که چیری بودجه د مالی کال له پیل څخه پخوا تصویب نه شی، د تیر کال بودجه دنوی

دېودجی د تصویب تروخته

کال دېودجی د تصویب تروخته پوری تطبیقیری .

دملی شورا فوق العاده اجلاس دجمهور رئیس دتصمیم، دمجلسونو د هر یوه رئیس د غوښتنی او یا د هر یوه مجلس د غړیو د پنځمی برخی د غوښتنی له مخی جوړیدلای شی .

شپږم اتیایمه ماده :

دملی شورا مجلسونه په ځانگړی یا گډه توگه غونډی کوی .

دملی شورا دمجلسونو د گډو غونډولارښوونه په وارسره دهغو درئیسانو له خوا کیری .
دملی شورا اجلاس دجمهور رئیس له خوا پرانیستل کیری او پای ته رسول کیری .

دملی شورا دتقنینه دوری لومړنی اجلاس د جمهور رئیس په وسیله د ولسی جرگی د انتخاباتو له پای ته رسیدو وروسته د دیرشو ورځو د مودی په ترڅ کی رابلل کیری .

اووه اتیایمه ماده :

دملی شورا د هر مجلس نصاب د هغه د غړیو ددوودریو

تازمان تصویب بودجه سال جدید تطبیق می شود .

اجلاس فوق العاده شور ای ملی بر اساس تصمیم رئیس جمهور، مطالبه رئیس هر يك از مجالس و یا تقاضای يك خمس اعضای هر مجلس دایر شده می تواند .

ماده هشتاد و ششم :

مجالس شورای ملی به صورت جدا گانه یا مشترك تشكيل جلسه میدهد.

جلسات مشترك مجالس شورای ملی، از طرف روسای آن بالنو به رهبری میشود.
افتتاح و اختتام اجلاس شورای ملی توسط رئیس جمهور صورت میگیرد .

اولین اجلاس دوره تقنینیه شورای ملی بوسیله رئیس جمهور طی مدت سی روز بعد از ختم انتخابات ولسی جرگه دعوت می شود .

ماده هشتاد و هفتم :

نصاب هر مجلس شورای ملی با حضور دو ثلث اعضای

تاسیس و تنظیم

آن تکمیل میشود تصمیم
هر مجلس به اکثریت آرای
مجموع اعضای آن اتخاذ می
گردد.

ماده هشتاد و هشتم :

جلسات جداگانه و مشترک
مجالس شورای ملی علنی
می باشد مگر اینکه مجلس
به سری بودن آن تصمیم بگیرد.
جریان مباحثات هر دو مجلس
ثبت می گردد.

ماده هشتاد و نهم :

هر مجلس شورای ملی،
کمیسیونهای دائمی را از بین
اعضای خود، جهت بررسی
مقدماتی و آماده ساختن
مسائل داخل صلاحیت هر
مجلس، انتخاب میکند.

ماده نودم :

هر مجلس شورای ملی
صلاحیت دارد در صورت لزوم
کمیسیونهای تحقیق، تفتیش
وسایر کمیسیونهای موقتی
را ایجاد کند.

وظایف و طرز العمل
کمیسیونهای تحقیق
و تفتیش توسط هر یک از مجالس
شورای ملی تنظیم میگردد.

برخو به حضور بشپیری
دهر مجلس تصمیم دهه
دولو غریو درایوبه اکثریت
نیول کیری.

اته اتیایمه ماده :

د ملی شورا د مجلسونو
جلا او گډی غونډی علنی
دی، مگر دا چی مجلس د هغو
دسری والی په باب تصمیم
ونیسی.

ددواړو مجلسونو د بحثونو
جریان ثبتیږي.

نېه اتیایمه ماده :

د ملی شورا هر مجلس له
خپلو غړیو څخه د هر مجلس
په واک کی ددنده مسالو
دلومړنی څیړنی او چمتو کولو
په مقصد دایمی کمیسیو نونه
انتخابوی.

نوی یمه ماده :

دملی شورا هر مجلس واک
لری چی د لزوم په صورت
کی د څیړنی او پلټنې
کمیسیونونه او نور موقتی
کمیسیونونه جوړ کړی.

د څیړنی او پلټنې د
کمیسیونونو د نندارې او
کړنلاره د ملی شورا د هر یوه
مجلس له خوا تنظیمیږي.

رسمي جرگه

يونوي يمه ماده :

دولسي جرگي غړي حق لري چي د استيضاح په غونډه کي صدراعظم او يا د حکومت هر يو غړي تر استيضاح لاندې ونيسي . د استيضاح ځواب په ليکلي يا شفاهي توگه وړاندې کيږي .

ولسي جرگه کولای شي چي دورکړ شوي ځواب له مخي له حکومت څخه دباور دسلب موضوع و څيړي . که چيري حکومت دباورد سلب سره مخامخ شي دوزيرانو دنوي شورا تر جوړيدو پوري خپلو دندو ته دوام ورکوي .

دوه نوي يمه ماده :

دوزيرانو د شورا غړي کولای شي چي د غونډي د رئيس په اجازه په مشورتي رايي سره د ملي شورا دواړو مجلسونو او د هغو ددایمي کميسيونونو په غونډو کي برخه واخلي .

درې نوي يمه ماده :

د ملي شورا غړي په جلا او جلا اجلاس کي درايي او نظر دڅرگندولو حق لري .

ماده نودو يکم :

اعضای ولسي جرگه حق دارند در جلسه استيضاح صدراعظم و يا هريك از اعضای حكومت را مورد استيضاح قرار دهند ، پاسخ به استيضاح به صورت تحريري يا شفاهي ارائه ميگردد .

ولسي جرگه ميتواند بر اساس پاسخ ارائه شده موضوع سلب اعتماد از حكومت رابر رسمي كند .

در صورتيكه حكومت مورد سلب اعتماد قرار گيرد تا تشكيل شوراي وزيران جديد به وظيف خود ادامه ميدهد .

ماده نودو دوم :

اعضای شوراي وزيران ميتوانند ، با كسب اجازه رئيس جلسه ، باراي مشورتی در جلسات مجلسين شوراي ملي و كميسيون های دايمي آنها شركت نمايند .

ماده نودوسوم :

اعضای شوراي ملي در اجلاس جدا گانه و مشترك داراي حق رای و اظهار نظر مي باشند .

رسمی خبر

هیچ عضو شورای ملی به خاطر رای یا اظهار نظر در داخل یا خارج اجلاس شورای ملی مورد تعقیب عدلی قرار نمی گیرد.

عضو شورای ملی بدون موافقه مجلس مربوط و در بین دو اجلاس شورای ملی بدون موافقه هیئت اداری آن به استثنای حالات جرم مشهود گرفتار و توقیف شده نمیتواند و مورد تعقیب عدلی قرار نمی گیرد.

هر گاه عضو شورای ملی در حالت جرم مشهود گرفتار گردد باید به هیئت اداری مجلس مربوط اطلاع داده شود.

ماده نود و چهارم :

مقامات ذیل حق پیشنهاد وضع ، تعدیل و لغو قانون را به هر يك از مجلسین شورای ملی ، دارا میباشند :

۱ - رئیس جمهور .

۲ - کمیسیون های دایمی مجلسین شورای ملی .

۳ - حداقل عشر اعضای هر مجلس .

- ۴۲ -

دملی شورا هیچ غری د ملی شورا به دننه او یا بهر کی درایی یا نظر دخرگندولو به خاطر تر عدلی تعقیب لاندی نه نیول گیری.

دملی شورا غری د مربوط مجلس له موافقی پرته اود ملی شورا د دوو اجلاسو نسو تر مینځه د هغی د اداری هیئت له موافقی پرته د خرگند جرم د حالاتو په استثنا نیول کیږد لای او تو فیقیدلای نه شی او تر عدلی تعقیب لاندی نه نیول گیری .

که چیری د ملی شورا غری دخرگند جرم په حالت کی ونیول شی باید د مربوط مجلس اداری هیئت ته خبر ورکړ شی .

خلور نوی یمه ماده :

دغه مقامات د ملی شورا هر یوه مجلس ته د قانون د وضع کولو، تعدیلولو او لغوه کولو د پیشنهاد حق لری :

۱- جمهور رئیس .

۲- د ملی شورا د دوو مجلسونو دایمی کمیسیونونه

۳- د هر مجلس د غړیو لږ تر لږه لسمه برخه .

آیین دادرسی کیسه

کتابخانه ملی افغانستان

۴- د وزیرانو شورا .

۵- ستره محکمه .

۶- لویه څارنوالی .

که چیری دقانون و ضمع کول، تعدیل و لغوه کول ددولت د لگښتونو زیاتوالی یا دعوایدو کمښت را مینځته کړی پدغه باب د حکومست مخکینی موافقه تر لاسه کیری.

پنځه نوی یمه ماده :

له هغو حالاتو پر ته چی

په دغه اساسی قانون کی په بل ډول اټکل شویدی دیو اتیایمی مادی د مندرجوواکونو په باب دیوه مجلس تصمیمونه بل مجلس ته استول کیری . که چیری دیوه مجلس تصویب

دبل مجلس له خوا رد شوی، توافق ته درسیدو په مقصد ددواړو مجلسونو له غړیو څخه په برابر شمیر گډهیئت

جوړیږی . د گډ هیئت تصمیم چی دهیئت دغړیو درا یو په دوو ثلثو نیول شوی وی، د جمهورر رئیس لسه

توشیح وروسته نافذ کښل کیری که چیری گډ هیئت د نظر دا اختلاف په لیری کولو بریالی نه شی، مو ضو عدملی

۴- شورای و زیران .

۵ - ستره محکمه .

۶- لویه څارنوالی .

در صورتی که وضع، تعدیل و لغو قانون افزایش مصارف و یا کاهش عواید دولت را به بار آورد، موافقه قبلی حکومت در زمینه حاصل میگردد .

ماده نودو پنجم :

به استثنای حالاتی که در

این قانون اساسی طور دیگر پیشبینی شده است، تصاویم یک مجلس در مورد صلاحیتهای مندرج ماده هشتاد و یکم به مجلس دیگر فرستاده میشود .

در صورتی که تصویب یک مجلس از جانب مجلس دیگر رد شود، به منظور نیل به توافق، هیئت مختلط به تعداد مساوی، از اعضای هر دو مجلس ایجاد میگردد .

تصمیم هیئت مختلط که به دو ثلث آرای اعضای هیئت اتخاذ گردیده باشد، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ میگردد هرگاه هیئت مختلط موافق به رفع اختلاف نظر نشود،

رئیس هیئت مدیره

موضوع در جلسه مشترک
مجلسین شورای ملی بررسی
و تصمیم در آن باره به اکثریت
آرای اعضای جلسه مشترک
انخاذ میگردد .

ماده نود و ششم :

تصمیم شورای ملی، بعد
از توشیح رئیس جمهور، نافذ
میگردد .

در صورتی که رئیس
جمهور به تصمیم شورای ملی
موافقه نداشته باشد میتواند -
اند آنها در ظرف سی روز از
تاریخ تقدیم، یا تذکر دلایل،
به شورای ملی مسترد نماید.

با سپری شدن مدت سی
روز و همچنان در صورتی
که مجلس شورای ملی در
جلسات جداگانه اجلاس آینده
خود آن را به دو ثلث آرای
اعضاء مجدداً تصویب نماید،
تصمیم نافذ شمرده میشود
و رئیس جمهور آنها را توشیح
مینماید .

ماده نود و هفتم :

رئیس جمهور میتواند در

شورا ددوا و مجلسین به
گروه غنیمه کی خپل کیری
او د هغه په باب تصمیم دگهی
غونډی د غړیو درایو په
اکثریت نیول کیری .

شپږ نویمه ماده :

د ملی شورا تصمیمونه د
جمهور رئیس له توشیح
وروسته نافذیږي .

که چیری جمهور رئیس د
ملی شورا د تصمیم سره
موافقه ونه لری، کو لای شئ
چی هغه د وړاندی کیدو له
نیټی څخه ددیرشو وړ څو
په ترڅ کی د دلایلو په څرگند
ولو سره ملی شورا ته مسترد
کړی

ددیرشو وړ څو د مودی
په تیریدو سره او همد غه شان
که چیری د ملی شورامجلسونه
د خپل راتلونکی اجلاس په
ځانگړو غونډو کی هغه بیا
دغړیو درایو په دوو دریمو
برخو تصویب کړی، تصمیم
نافذ گڼل کیری او جمهور
رئیس هغه توشیح کوی .

اووه نویمه ماده :

جمهور رئیس کو لای شئ

دینامیک

مشوره با رو سای و لسی -
جر گه ، سنا ، صدر اعظم ،
قاضی القضا ت و ر ئیس -
شورای قانو ن اساسی ،
انحلال و لسی جر گه یا شو -
رای ملی را با ذکر د لایل
موجبه آن اعلام نماید. انتخاب -

بات مجدد در خلال مدت سه
ماه بعد از انحلال و لسی جر گه
یا شورای ملی، صورت میگیرد.
انحلال و لسی جر گه یا
شورای ملی جدید الی یکه
سال بعد از انتخابات مجدد،
صورت گرفته نمیتواند .

ولسی جر گه یا شور ای
ملی ، در جریان شش ماه
اخیر دوره صلاحیت ر ئیس
جمهور ، غیر قابل انحلال
میباشد .

ماده نود و هشتم :

قوانین و مقررات شورای
ملی به اسنان های پشتم و دری
به نشر میرسد و میتوان آنرا
بزبان های سایر ملیت های
کشور نشر نمود .

ماده نود و نهم :

طرز فعالیت هر مجلس
شورای ملی و کمیسیونهای

چی دو لسی جر گی او سناد
رئیسانو، صدر اعظم، قاضی -
القضا ت او داساسی قانون
دشورا در ئیس په سنادولسی
جرگی یا ملی شورا پنگیدل
دموجبه دلایلو په خرگندولو
سره اعلام کری .

نوی انتخابات دو لسی -
جرگی یا ملی شورا له پنگیدو
وروسته ددریو میاشتو په موده
کسی کیری .

نوی ولسی جر گه یا ملی شورا
له نویو انتخاباتو و روسته
تریو کاله پوری پنگیدلای
نه شی. ولسی جر گه یا ملی شورا
د جمهور ر ئیس د واک
ددوری د وروستیو شپږو
میاشتو په موده کی پنگیدونکی
نه ده .

اته نوی یمه ماده :

قوانین او د ملی شورا
مصوبی په پښتو او دری ژبو
خپریږی او کیدای شی چی
هغه دهیواد دنورو ملیتونو په
ژبو هم خپری شی .

نېه نوی یمه ماده :

د ملی شورا د هر مجلس
اودهغه ددایمی کمیسیونونو د

آرمانی جزیل

فعالیت طرز د مربوط مجلس
د طرز العمل په واسطه د
اساسی قانون او نافذ قوانینو
سره په سمون کی تنظیمیری.

اووم فصل

دوزیرانو شورا

سلمه ماده :

د وزیرانو شورا (حکومت)
د افغانستان جمهوریت تر ټولو
لوړ اجرائیوی ارگان دی.
د وزیرانو شورا له دغو
کسانو څخه جوړه ده:
- صدراعظم .
- د صدراعظم مرستیالان .
- وزیران .

یوسلو یوه یمه ماده :

موظف صدراعظم د تقنینیه
دوری په لومړنی اجلاس کی
د کورنی او بهرنی سیاست
تک لاره او حکومت تر کیب
د باور د رایې د اخیستلو پسه
مقصد ولسی جرگی ته وړاندی
او معرفی کوی.

صدراعظم د باور د رایې اود
جمهور رئیس د منظوری له
اخیستلو وروسته د کورنی او
بهرنی سیاست تگلاره او د
حکومت غړی سناته وړاندی او
معرفی کوی .

دایمی آن تو سط طرز العمل
مجلس مربوط ، در مطا بقت
با احکام قانون اساسی وقوا-
نین نافذ ، تنظیم میگردد .

فصل هفتم

شورای وزیران

ماده صدم :

شورای وزیران (حکو-
مت) عالیترین ارگان اجرا-
ئیوی جمهوری افغانستان
میباشد .
شورای وزیران مرکب
است از :
- صدراعظم .
- معاونان صدراعظم .
- وزرا .

ماده يك صدو یکم:

صدر اعظم موظف دراولین
اجلاس دوره تقنینیه خط
مشی سیاست داخلی وخارجی
ترکیب حکومت راجعت اخذ
رای اعتماد به ولسی جرگه
ارائه ومعرفی می کند .

صدراعظم بعد از اخذ رای
اعتماد و منظوری رئیس
جمهور خط مشی سیاست
داخلی خارجی واعضای حکومت
را به سنا ارائه ومعرفی می
کند .

زیمبی جزایر

یوسلو دویمه ماده :

د وزیرانو شورا ولسی جرگی او جمهور رئیس ته مسوله او دراپور په ور کولو مکلفه ده.

یوسلو دریمه ماده :

د وزیرانو شورا د غه دندی او واکونه لری :

۱- دکورنی او بهرنی سیاست دتک لاری طرح او تطبیق .

۲- د ملی اقتصاد دچا رو د اجرا کو لو تا مین، د اقتصاد دی او پو لنیزی پر مختیا دیلانوو طرح کول، ددو لتی بودجی ترتیب ، دیلانوو او بودجی تطبیق او ملی شورا ته دهغوداجرا کولو په باب دراپور وړاندی کول.

۳- د عامه گټو ددفاع ، دقانونی ملکیت د ټولودولونو د حمایت ، د عامه نظم او امنیت د تامین اوداتباعو د حقوقو او آزادیو د ساتنی په مقصد دتدبیرو نیول.

۴- د قانون سره سم دبهرنیو اړیکو لاریشوونه ، دنورو دولتونو

ماده یک صدو دوم :

شورای وزیران در برابر ولسی جرگه ورئیس جمهور مسوول ومکلف به ارائه گزارش میباشند .

ماده یک صدو سوم :

شورای وزیران دارای وظایف وصلاحیتهای ذیل میباشد :

۱- طرح و تطبیق خط مشی سیاست داخلی وخارجی

۲- تا مین اجرای امور اقتصاد ملی ، طرح پلانی انکشاف اقتصادی واجتماعی ترتیب بودجه دولتی ، تطبیق پلانیها و بودجه و ارائه گزارش مبنی بر اجرای آنها به شورای ملی ،

۳- اتخاذ تدابیر بمنظور

دفاع از منافع عامه، حمايت

یت تمام اشکال ملکیت قانونو-

نی تا مین نظم وامنیت عامه

وحراست از حقوق و آزادی

های اتباع .

۴- رهبری مناسبات

سبات خارجی ، برقراری

روابط دیپلوماتیک و عقد

رسمی خبرونه

موافقتنامه ها با دول دیگر
ومو سسات بین المللی
طبق قانون .

۵ - ایجاد ادارات وارگا
نهای وابسته به شورای وز-
یران به تأیید رئیس جمهور .
۶ - تصویب مقرره واسا
سنامه در حدود صلاحیت
طبق قانون .

۷ - ارائه مقرره ها، اساسنامه
ها ومصوبات شورای وزیران
به رئیس جمهور .
۸ - اعمال سایر صلاحیتها
طبق قانون .

ماده يك صمدو چهارم :

در هنگام تعطیل شورای ملی
و یا انحلال ولسی جرگه شورای
وزیران در صورت ضرورت
عاجل میتواند در مورد مسایل
شامل صلاحیت شورای ملی
به استثنای مسایل مربوط
بودجه وامور مالی، فرامین
تقنینی وضع نماید .

فرامین تقنینی
بعد از توشیح رئیس
جمهور نافذ شمرده می شود.
شورای وزیران فرامین

او بین المللی موسسو سره
ددیلو ماتیکو اپیکو ٲینکولاد
دموافقت لیکونو لاسلیک کول.
۵ - دجمهور رئیس ٲه تأیید
دوزیرانو ٲه شورا پوری دٲه ليو
ادارو اوارگانو جرٲول .
۶ - دقانون سره سم دواک ٲه
حدودو کی د مقرر ی اواسا-
سنامی تصو یبول ،
۷ - جمهور رئیس ٲه دمقرر و
اساسنامو اودوزیرانو شورا
دمصوبو وړاندی کول .
۸ - د قانون سره سم دوزو
واکونو عملی کول.

یوسلو څلورمه ماده :

دملی شورا د تعطیل او یا
دولسی جرگی د ٲنکیدو ٲه
وخت کی د وزیرانو شورا د
عاجلی اٲتیا ٲه صورت کی
کولان شی چی ٲه بودجی او
مالی چاروپوری له مربوطو
مسالو ٲرته د ملی شورا ٲه
واک کی د شاملو مسئلو به
باب تقنینی فرمانونه وضع
کړی ، تقنینی فرمانونه د
جمهور رئیس له توشیح
وروسته نافذ گڼل کیږی .
دوزیرانو شورا هغه تقنینی
فرمانونه چی داساسی قانون

رسمی حکومت

د دغی مادی د حکم سره سم وضع شوی دی د ملی شورا لومړنی اجلاس ته د منظوری په غرض وړاندی کوی. که چیری تقنینی فرمانونه د ملی شورا له خوا رد شی، د ملی شورا د تصمیم له نیتی څخه له اعتباره لویږی.

جمهور رئیس کولای شی چی دملی شورا ددوو اجلاسو تر مینځ موده اویا دولسی جرگی د پښتو په جریان کی د صدراعظم د پیشنهاد له مخی د حکومت ځینی غړی گوښه او یانوی غړی وټاکي.

دغه موضوع د ولسی جرگی لومړنی اجلاس ته د تصمیم نیولو په مقصد وړاندی کیږی. یوسلو پنځمه ماده:

حکومت په دغه حالا توکی پښتو کیږی:

۱- د صدراعظم استعفا.

۲- د صدراعظم صعب العلاج یا اوږده ناروغی یا مړینه.

۳- له حکومت څخه دولسی

جرگی د باور بیرته اخیستل.

۴- د تقنینیه دوری پای ته رسیدل.

تقنینی را که مطابق حکم این ماده قانون اساسی وضع گردیده در اولین اجلاس شورای ملی جهت منظوری ارائه مینماید. فرامین تقنینی در صورتیکه از طرف شورای ملی رد شود از تاریخ تصمیم شورای ملی از اعتبار ساقط میگردد.

رئیس جمهور میتواند در خلال دو اجلاس شورای ملی یادر جریان انحلال ولسی جرگه براساس پیشنهاد صدراعظم بعضی از اعضای حکومت راسبکدوش و یا اعضای جدید را تعیین نماید این موضوع در اولین اجلاس ولسی جرگه جهت اتخاذ تصمیم ارائه می گردد ماده يك صدور پنجم:

حکومت در حالاتی

منحل میگردد:

۱- استعفا ی صدراعظم.

۲- بیماری صعب العلاج

و یا امدار و یا فوت صدراعظم.

۳- سلب اعتماد و لسی

جرگه از حکومت.

۴- ختم دوره تقنینیه.

آرستمي چارچو

ه - انحلال و لسی جرگه

یا شورای ملی .
در تمام این حالات حکومتی
متی که منحل گردیده ، الی
تشکیل حکومت جدید تحت
سرپرستی یکی از اشخاص
مندرج ماده (صدم) قانون
اساسی که از طرف رئیس
جمهور تو ظیف میگردد ، به
وظیفه خود دوام میدهد .

ماده يك صدو ششم :

تشکیل ، ترکیب و طرز
فعالیت شورای وزیران توسط
قانون تنظیم می گردد .

فصل هشتم

قضا

ماده يك صدو هفتم :

قضا (قوه قضائیه) يك
رکن مستقل دولت می باشد .

ماده يك صدو هشتم :

قضاوت در جمهوری افغا
نستان صرف تو سط محکمه
طبق قانون ، صورت میگیرد .
قوه قضائیه مرکب است از
ستره محکمه و محاکم
دیگری که طبق قانون تشکیل
میگردند .

ماده يك صدو نهم :

ستره محکمه بحیث عام -

ه - دولسی جرگی یا ملی

شورا پنگیدل ،

به دغو ټولو حالا نو کسی
هغه حکومت چی پنگ شو ی
دی دنوی حکومت تر جوړیدو
پوری داساسی قانون دسملی
مادی د مندرجو اشخاص -
له جملی څخه دیوه تن تر
سر پرستی لاندی چی دجمهور
رئیس له خوا تو ظیفیری ، خپلی
دندی ته دوام ورکوی .

یوسلو شپږمه ماده :

دوزیرانو دشورا تشکیل ،
ترکیب او فعالیت څرنگوالی
دقانون په واسطه تنظیمیری .

اتم فصل

قضا

یو سلو اوومه ماده :

قضا (قضا ئیه قوه) ددولت
یو خپلواک رکن دی .

یو سلو اتمه ماده :

قضاوت دافغانستان په
جمهوریت کی یوازی دمحکمی
له خوا دقانون سره سم کیږی .
قضائیه قوه له ستري محکمی
او نورو هغو محکمو څخه چی
دقانون له مخی جوړیږی ، مرکبه
ده .

یو سلو نهمه ماده :

ستره محکمه داتر ټولو لوړ

بررسی چارچوب قانون

لیترین ارگان قضایی درراس سیستم واحد قضایی کشور قرار داشته مرکب است از قاضی القضاات ، معاونان قاضی القضاات و اعضا .

ستره محکمه بر طبق احکام قانون فعالیت های محاکم را نظارت نموده ، تطبیق یکسان قانون را در فعالیت های محاکم تأمین می کند .

ماده يك صدور دهم :

قاضی القضاات ، معاونان و اعضای ستیره محکمه طبق قانون توسط رئیس جمهور تعیین میگردند .

قاضی القضاات نزد رئیس جمهور مسئول و مکلف به ارائه گزارش میباشند .

ماده يك صدور یازدهم :

محاکم در قضاوت خود مستقل بوده صرف تابع قانون میباشند .

رسیدهگی و صدور حکم توسط محاکم بر اساس اصل تساوی طرفین در برابر قانون و محکمه صورت میگیرد .

ماده يك صدور دوازدهم :

قضاات حین بر رسی قضایا ،

قضایی ارگان به توگه د هیواد د قضایی واحد سیستم به سرکی ده اود قاضی القضاات ، د قاضی القضاات له مرستیالانو او غړیو څخه مرکبه ده .

ستره محکمه د قانون د حکمونو سره سم د محکمو فعالیتونه څاری او د محکمو په فعالیتونو کی د قانون یوشان تطبیق تأمینوی .

یوسلو لسمه ماده :

قاضی القضاات ، د مستری محکمی مرستیالان او غړی د قانون سره سم د جمهور رئیس له خوا ټاکل کیږی .

قاضی القضاات د جمهور رئیس ته مسوول او په راپور ورکولو مکلف دی .

یوسلو یوولسمه ماده :

محکمی په خپل قضاوت کی خپلواکی او یوازی د قانون تابع دی .

د محکمو له خوا غور اود حکم صادرول د قانون او محکمی په وړاندی د دواړو خواوو د برابری د اصل پر اساس کیږی .

یوسلو دولسمه ماده :

قاضیان د قضیو د څیړنی

مجله حقوق

احکام قانون اساسی و قوا-
نین جمهوری افغانستان را
تطبیق مینمایند .

در حالاتیکه قانون صراحت
نداشته باشد ، محکمه قضایا
را طبق احکام شریعت
اسلام به نحوی حل و فصل
مینماید که عدالت را به
بهترین وجه ممکن تأمین
نماید .

ماده يك صدمو سیزدهم :

در محاکم جمهوری افغا-
نستان محاکمه بصورت علنی
اجرا میشود . حالاتیکه قضایا
در جلسات سری رسیده
گی می شود ، توسط قانون
تعیین می گردد .

ابلاغ حکم محکمه در همه
حالات علنی است .

ماده يك صدمو چهاردهم :

رسیده گی و حل و فصل
قضا یادر محاکم به لسان
های پشتو و دري و یا به لسان
اکثریت ساکنین محل
صورت میگردد .

اگر طرف دعوی لسانی را
که محاکمه توسط آن صورت
میگیرند اند ، حق آشنائی
با مواد و اسناد قضیه توسط

به وخت کی د افغانستان د
جمهوریت اساسی قانون او
قوانین تطبیقوی .

به هغو حالاتو کی چی
قانون صراحت ونه لری محکمه
قضیې د اسلام د شریعت د
حکمونو له مخې به داسی توگه
حل او فصل کوی چی عدالت
په ډیره ښه ممکنه وجه تا مین
کړی .

یوسلو دیار لسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
به محکمو کی محاکمه په علنی
توگه کیږی . هغه حالات چی
پرقضیو باندي په سری غونډو
کی غور کیږی د قانون په
واسطه ټاکل کیږی .

دمحکمی د حکم ابلاغ په
ټولو حالاتو کی علنی دی .

یوسلو څوار لسمه ماده :

په محکمو کی د قضیو غور
او حل او فصل په پښتو او
دري ژبو او یادسیمی د اوسیدو
نکو د اکثریت په ژبه کیږی .
که چیری د دعوی لوری به

هغه ژبه باندي چی محاکمه
پری کیږی ونه پوهیږی ،

د ترجمان په مرسته د قضیې د
موادو او اسنادو سره د آشنایی

د پښتني چارو

ترجمان وحق صحبت در محکمه
به زبان مادري برايش تضمين
مي گردد ..

ماده يك صـدو پانزدهم :

فصله هاي محاکم بايد
مدلل باشد و اسباب حکم در آن
ذکر گردد .

فصله هاي قطعي محاکم
واجب التعميل است به استثنای
حکم به اعدام که بعد از منظور
ري رئيس جمهور تعميل مي
گردد .

ماده يك صـدو شانزدهم :

تشكيل ، تركيب ، صلاحيت
و طرز فعاليت محاکم توسط
قانون تنظيم مي شود
فصل نهم
خارنوالی

ماده يك صـدو هفدهم :

خارنوالی جمهوری افغا -
نستان سيستم واحد مبتني
بر اصل مرکزيت بوده ،
متشکل است از لوی به خار -
نوالی و خارنوالیهاي ديگري
که طبق قانون تشكيل ميگردند

ماده يك صـدو هژدهم :

لوی خارنوال رهبري فعلا -

حق او به مورني ژبه باندی
به محکمه کی د خبر و حق ورته
تضمینیری .

یو سلو پنخلسمه ماده :

د محکمو پریکړی باید مدللی
وی او د حکم سببونه به کی
ذکر شی .

دمحکمو قطعی پریکړی واجب
التعمیل دی ، د اعدام له
حکمه پرته چی د جمهور
رئیس له منظوری وروسته
عملی کیږی .

یو سلو شپاړسمه ماده :

دمحکمو تشکیل ، ترکیب
دقانون په واسطه تنظیمیری .
واک او د فعالیت څرنگوالی
نهم فصل
خارنوالی

یو سلو اووه لسمه ماده :

دافغانستان جمهوریت څا -
رنوالی د مرکزیت - اصل
پر بنسټ واحد سیستم دی او
له لویی خارنوالی او نوروهغو
خارنوالیو څخه چی د قانون
له مخی جوړیږی ، متشکل
دی .

یو سلو اتلسمه ماده :

لوی خارنوال د هیواد

زبانی چنگیز

شارنوالی د ارگانونو د فعالیت لارښوونه کوی .
د څارنوالی ارګانونه په خپلو اجراآتو کی خپلواک دی، یوازی د قانون او لوی څارنوال تابع دی.

یوسلو نو لسمه ماده :

لوی څارنوال او د لوی څارنوال مرستیالان د قانون سره سم د جمهور رئیس له خوا ټاکل کیږی .

لوی څارنوال جمهور رئیس ته مسوول او دراپور په ورکولو مکلف دی .

یوسلو شلمه ماده :

د ټولو وزارتونو ، ادارو ، د دولتي ، مختلطو او خصوصي موسسو ، کوپرا تیفو نو ، سیاسي ګوندو نو او ټولنیزو ساز مانونو، د چارو د مسوولینو او اتباعو له خوا د قوانینو په پوښان تطبیق او رعایت باندی لوړه څارنه د لوی څارنوال او دهغه تر لاس لاندی څارنوالانو په غاړه ده .

یوسلو یوولسمه ماده :

د څارنوالی تشکیل ، ترکیب، واک او د فعالیت څرنګوالی د قانون په واسطه تنظیمیږی .

لیت ارګانهای څارنوالی کشور رابه عهده دارد .

ارګانهای څارنوالی در اجرا آت خویش مستقل بوده صرف تابع قانون ولوی څارنوال میباشد .

ماده يكصدم نهم :

لوی څارنوال و معاونان لوی څارنوال طبق قانون، توسط رئیس جمهور تعیین می گردد .

لوی څارنوال نزد رئیس جمهور مسوول و مکلف به اجرا نه گزرا رش می باشد .

ماده يكصدم و بیستم :

نظارت عالی بر تطبیق و رعایت یکما ن قوانین از طرف تمام وزارت ها ، ادارات ، موسسات دولتي ، مختلط ، خصوصي، کوپراتیفها، احزاب سیاسی و سازمان های اجتماعی ، مسوولین امور و اتباع، بر عهده لوی څارنوال و څارنوالان تحت اثر او می باشد .

ماده يكصدم و بیست و یکم :

تشکیل ، ترکیب، صلاحیت و طرز فعالیت څارنوالی توسط قانون تنظیم می گردد .

کتابخانه

قسم فصل

اساسی قانون شورا

یوسلو دوه ویستمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت د اساسی قانون شورا د اساسی قانون سره د قوانینو، نورو تقنینی اسنادو او بین المللی تړونونو د سمون لرلو د څارنې په مقصد جوړېږي.

یوسلو درویشتمه ماده :

د اساسی قانون شورا دغه واکونه لري :

- ۱- له اساسی قانون سره د قوانینو، تقنینی فرمانونو او بین المللی تړونونو د سمون لرلو څپړل،
- ۲- جمهور رئیس ته له اساسی قانون څخه دراولاړو شویو مسئلو په باب د حقوقی مشورو ورکول.

یوسلو څلرویشتمه ماده :

د اساسی قانون شورا د خپلو واکونو د تعمیم په مقصد حق لري :

- ۱- هغه تقنینی اسناد چی د توشیح په غرض جمهور رئیس ته وړاندې کیږي، مطالعه اود اساسی قانون سره

فصل دهم

شورای قانون اساسی

ماده يك صدمو بیست و دویم:

شورای قانون اساسی جمهوري افغانستان بمنظور مراقبت از مطابقت قوانین، سایر اسناد تقنینی و معاهدات بین المللی با قانون اساسی ایجاد می گردد.

ماده يك صدمو بیست و سوم:

شورای قانون اساسی دارای صلاحیت های ذیل می باشد :

- ۱- بررسی مطابقت قوانین فرمانین تقنینی و معاهدات بین المللی با قانون اساسی
- ۲- ارائه مشوره های حقوقی در باره مسایل ناشی از قانون اساسی به رئیس جمهور

ماده يك صدمو بیست و چهارم:

شورای قانون اساسی به منظور تعمیم صلاحیت های خود حق دارد :

- ۱- اسناد تقنینی ای که جهت توشیح به رئیس جمهور ارائه میگردد مطالعه و راجع به

آرشیو خبری

مطابقت آنها با قانون اساسی ابراز نظر نماید.

۲- پیشنهادات مشخص رادر زمینه اجرای تدابیر به منظور انکشاف امور قـاـ نو نگذاری که قانون اساسی حکم می کند به رئیس جمهور ارائه نماید.

ماده يك صـد و بیست و پنجم: شورای قانون اساسی متشکل از رئیس، معاون، منشی و هشت عضو می باشد که توسط رئیس جمهور تعیین می شود.

ماده يك صـد و بیست و هشتم: شورای قانون اساسی در مقابل رئیس جمهور مسوول و مکلف به ارائه گزارش میباشد. ماده يك صـد و بیست و هفتم: تشکیل و طرز فعالیت شورای قانون اساسی توسط قانون تنظیم میگردد.

فصل یازدهم

اداره

ماده يك صـد و بیست و هشتم: اداره جمهور ری افغانستان بر اساس واحدهای اداره

د هغو دسمون لرو په باب نظر څرگند کړی.

۲- جمهور رئیس ته د قانون جوړولو د چارو د پرمختیا په مقصد د تدبیرونو د نیولو په برخه کی چی اساسی قانون حکم کوی مشخص پیشنهادهونه وړاندی کړی.

یوسلو پنځه ویشتمه ماده:

د اساسی قانون شورا له رئیس، مرستیال، منشی او اتو غړیو څخه جوړه ده چی د جمهور رئیس له خوا ټاکل کیږی.

یوسلو شپږ ویشتمه ماده:

د اساسی قانون شورا جمهور رئیس ته مسووله او دراپور په ورکولو مکلفه ده.

یوسلو اووه ویشتمه ماده:

د اساسی قانون د شورا تشکیل او فعالیت څرنگوالی د قانون په واسطه تنظیمیږی.

یوولسم فصل

اداره

یوسلو اته ویشتمه ماده:

د افغانستان جمهوریت اداره د مرکزي او سیمه ییزی

رسمي جرگه

مرکزی و محلی طبق قانون
تنظیم می گردد .

جمهوری افغانستان از
لحاظ اداره محلی متشکل از
واحد های اداره ولایات
، ولسوالیها ، شهرها و نواحی
می باشد .

در راس واحد
های متحد کره با ترتیب
والیها ، ولسوالیها ، شاروالیها
و آمرین نواحی قرار دارند .
در هر ولایت و ولسوالی
شورای ولایت و شورای
ولسوالی طبق قانون تشکیل
میشود .

شورای ولایت و شورای
ولسوالی یک یک نفر
را از بین اعضای خود به
حیث رئیس و منشی انتخاب
می کنند .

دوره صلاحیت شورای
ولایت و شورای ولسوالی
سه سال است .

ماده یک صد و بیست و نهم :

شورای ولایت و شورای
ولسوالی طبق قانون در تـ
مین اهداف انکشافی دولت
در محل سهم گرفته ، به

انانی دواحدونو په اساس
دقانون له مخی تنظیمی .

دافغانستان جمهوریت
دسیمه ییزی اداري له پلوه
دولایتونو ، ولسوالیو ، شـ
رونو او ناحیو داداري لـ
واحدونو څخه متشکل دی .

دنو موړو واحدونو په سر
کی په ترتیب سره والیان ،
ولسوالان ، شاروالان او د
ناحیو آمران واقع دی .

په هر ولایت او ولسوالی
کی دقانون له مخی دولايت
شورا او د ولسوالی شورا
جوړیږي .

دولایت شورا او دولسوالی
شورا دخپلو غړیو له مینځه یو
یو تن درئیس او منشی په توگه
انتخابوی .

دولایت دشوراو دولسوالی
دشورا دواړو دوره دري کاله ده .

یوسلو نهه ویشتمه ماده :

دولایت شورا اودولسوالی
شورا دقانون سره سم پـ
سیمه کی ددولت دپرمختیایی
هدفونو په تامین کی ونډه اخلي
او اداري ته دمربوطو چارو د

ترتیبی جزئی

اداره در باره بهبود و انکشاف
امور مربوط مشوره میدهد.
برای اعضای شورای
ولایت و شورای ولسوالی حق-
الحضور مناسب پرداخته
میشود.

ماده يك صد و سي ام:

به منظور اداره امور شهرها
و نواحی، مجالس شاروالیه
و نواحی طبق قانون تشکیل
میگردد.

برای اعضای مجالس شار-
والیه و نواحی حق الحضور
مناسب پرداخته میشود.

شهر کابل و نواحی آن
به ارتباط انتخاب نماینده گان
برای لویه جرگه و شورای
ملی، بالاتر تیب معادل ولایت
و ولسوالیه می باشد.

ماده يك صد و سي و يكم:

امور مربوط به اداره مرکزی
و محلی و مصونیت و ثبات
وظیفوی و سایر مسائل مربوط
به کارکنان طبق قانون تنظیم
میگردد.

فصل دوازدهم

سیاست خارجی

ماده يك صد و سي و دوم:

سیاست خارجی جمهوری
افغانستان بر مبنای تاهمین

بنیه والی او بر مختیا په باب
سلا ورکوی.

دولایت دشورا اودو لسوالی
دشورا غړيو ته مناسب حق
الحضور ورکول کیږي.

یوسلو دیر شمه ماده:

د ښارونو او ناحیو د چارو
داداری په مقصد د ښاروالیو او
ناهیو مجلسونه د قانون سره
سم جوړ کیږي.

د ښاروالیو او ناحیو د مجلسونو
غړيو ته مناسب حق الحضور
ورکول کیږي.

د کابل ښار او د هغه ناحیې
لویې جرگې او ملی شورا ته
د استازو د انتخاب په ارتباط
تر تیب سره د ولایت او ولسوالیو
معادل دی.

یوسلو یو دیر شمه ماده:

په مرکزی او سیمه ییزې
اداری پوری مربوطې چارې،
د کار کوونکو د دندو ثبات او
مصونیت او ورپوری نوزی
مربوطې مسألې د قانون له مخې
تنظیمیږي.

دولسم فصل

بهرنی سیاست

یوسلو دوه دیر شمه ماده:

د افغانستان د جمهوریت
بهرنی سیاست د ملی گټو

زېږېدنی چارندګ

د تامين، د خپلواکي، ملي حاکميت او زمکني بشپړتيا د ټينګښت، د نړيوالي سولې او امنيت او دسوله ييز ګډ ژوند د ساتلو، د حقوقو د برابري او دبين المللي همکاري دهر اړخيزي پرمختيا پر بنسټ ولاړ دی.

يوسلودري ديرشمه ماده: د افغانستان جمهوريت د ملګرو ملتونو د سازمان دمنشور، د بشر د حقوقو د نړيوالي اعلاميې او دبين المللي حقوقو د نورو منل شويو اصولو او موازينو درناوي او رعايت کوي.

ماده يك صدمو سي وېشوم:

جمهوری افغانستان منشور سازمان ملل متحد، اعلامیه جهانی حقوق بشر و سایر اصول و موازين قبول شده حقوق بين الملل را احترام و رعايت می کند.

يوسلوڅلور ديرشمه ماده:

د افغانستان جمهوريت دناپييلتوب سياست د دولت د بهرني سياست د مهم اصل په توګه تعقيبوي او د ناپييلتوب د غورځنګ د يوه بنسټ ايښودونکي په توګه د هغه هدفونو ته د رسيدلو په لاره کې هلي ځلي کوي.

بنیاد اندیشماده يك صدمو سي وېشوم:

جمهوری افغانستان سیاست عدم انسلاک را به حیث اصل مهم سیاست خارجی دولت تعقیب کرده و به مثابه یکی از بنیان گذاران جنبش عدم انسلاک در جهت نیل به اهداف آن تلاش می کند.

يوسلوپنځه ديرشمه ماده:

د افغانستان جمهوريت دټولو هيوادونو، په تيره بيا دګاونډيو او اسلامي هيوادونو سره د هغودسياسي، ټولنيز او اقتصادي نظام

ماده يك صدمو سي وېشوم:

جمهوری افغانستان خواهان برقراری و تحکیم مناسبه ت دوستانه با همه کشور ها بخصوص کشور های همجوار

د افغانستان جمهوريت دټولو هيوادونو، په تيره بيا دګاونډيو او اسلامي هيوادونو سره د هغودسياسي، ټولنيز او اقتصادي نظام

رسمي جرگه

واسلامی بدون نظر داشت
نظام سیاسی، اجتماعی و
اقتصادی آنها، مبتنی بر
اصول تساوی حقوق، احترام
متقابل به استقلال، حاکمیت
ملی، تمامیت ارضی، عدم
مداخله در امور داخلی یکدیگر،
یگانه، عدم توسل به زور،
تهدید و یا قوه، تقبیح همه
اشکال مداخله و تجاوز،
اجرای صادقانه تعهدات
بین المللی مطابق اصول و موافقت
ازین قبول شده حقوق
بین الملل می باشد.

ماده يك صدم و سیم و ششم:
جمهوری افغانستان از مبارزه
مردمان و ملل به خاطر صلح
استقلال ملی، دموکراسی، ترقی
اجتماعی و حق ملل در تعیین سر
نویشت ساز، پشتیبانی نموده
بر ضد استعمار، استعمار نو،
صهیونیسم، راسیسم، اپارتاید
و فاشیسم مبارزه میکند.

ماده يك صدم و سیم و هفتم:
جمهوری افغانستان از
مبارزه بخاطر خلع سلاح

به پام ملی له نیولو پرتبه،
د حقوقو د برابری، خپلواکی،
ملی حاکمیت او ز مکنه-ی
بشپړتیا ته د متقابل درناوی،
دیوبل په کورنیو چارو کې
د لاس نه و هلو، زور، گواښ
او یا قوی ته د لاس
نه اچولو، د لاس و هڅی او
تیمړی د ټولو ډولونو د غندلو
او د بین الملل حقوقو د منل
شویو اصولو او موازینو سره
سم د بین المللی ژمنو درنښتیا
ترسره کولو د اصولو پر بنسټ
د دوستانه اړیکو درامینځ ته
کولو او ټینګښت غوښتونکی
دی.

یوسلو شپږ دیرشمه ماده:

د افغانستان جمهوریت
دسولې، ملی خپلواکۍ،
دموکراسۍ، ټولنیزې ترقۍ
او دېر خلیک په ټاکلو کې د
ملتونو د حق په خاطر د خلکو
او ملتونو د مبارزې ملاتړ کوی،
د استعمار، نوی استعمار،
صهیونیسم، راسیسم، اپارتاید
او فاشیسم پر ضد مبارزه
کوی.

یوسلو اووه دیرشمه ماده:

د افغانستان جمهوریت
د پوره بی وسلې کولو، په

رسمي جرگه

عام وټام ، قطع مسابقات
تسليحاتي در زمين و فضا ،
عدم گسترش وامحاي سلاح
هسته يي و کيمياوي وساير
انواع سلاح کشتار جمعي ،
ازبين بردن پاينگاه هاي نظامي
خارجي ، رفع تشنجات
بين المللي واستقرار نظم
نوین و عادلانه اقتصادي و اطلاعاتي
بين المللي پشتيباني مي
کند.

ماده يك صلو سي و هشتم:
در جمهوري افغانستان
تبليغ جنگ ممنوع است .

فصل سيزدهم
احکام متفرقه

ماده يك صلو سي و نهم:
قانون اساسي جمهوري
افغانستان داراي عالي ترين
اعتبار حقوقي بوده ، قوانين
وساير اسناد تقنيني مطابق
به آن وضع ميگردد.

ماده يك صلو چهارم :
دولت و تمام ارگانهاي آن
بر اساس قانون اساسي و قوانين
جمهوري افغانستان فعاليت
کرده نظم حقوقي ،
منافع جامعه ، حقوق و منافع
قانوني اتباع را تامين مي
کند.

زمکه او فضا کي د وسله ييزو
سياليو د بندولو ، دهسته يي ،
کيمياوي او دډله ييزي وژني
دوسلي دنورو ډولونو د نه
پراختيا اوله منځه وړلو ،
د بهرنيو پوځي اډوله منځه وړلو ،
د بين المللي کرکيچونو دليري
کولو او د بين المللي اقتصادي
او اطلاعاتي نوي او عادلانه
نظم د ټينکولو په خاطر د
مبارزي ملاتړ کوي .

يوسلو اته ديرشمه ماده :
د افغانستان په جمهوريت
کي د جگړي تبليغ منعه دي .

ديزلسم فصل
متفرقه حکمرنه

يوسلو نهه ديرشمه ماده :
د افغانستان د جمهوريت
اساسي قانون تر ټولو لوړ
حقوقي اعتبار لري ، قوانين
او نور تقنيني اسناد له هغه
سره سم وضعه کيږي .

يوسلو څلويښتمه ماده :
دولت او دهغه ټول ارکانونه
د افغانستان د جمهوريت
د اساسي قانون او قوانينو
پر اساس فعاليت کوي ، حقوقي
نظم ، د ټولني گټي او د اتباعو
قانوني حقوق او کټسي
تامينوي .

د اساسي قانون د

دولتي، کورپراتيفي، مختلطې او خصوصي موسسې، سياسي کوندونه، ټولنيز-سازمانونه، د چارو مسوولين او اتباع د افغانستان د جمهوريت د اساسي قانون او قوانينو په رعايت مکلف دي.

ماده يک صدو چهل و يکم :

تعدیل قانون اساسی مستقیماً توسط لویه جرگه صورت می گیرد.

همچنان اتخاذ تصمیم در مورد تعدیل قانون اساسی به پیشنهاد رئیس جمهور یا پیشنهاد يك ثلث و تأیید دو ثلث اعضای شورای ملی نیز صورت می گیرد.

درین حالت رئیس جمهور لویه جرگه را دایر میکند در صورتیکه لویه جرگه پیشنهاد تعدیل را وارد بداند قانون اساسی را تعدیل و در غیر آن پیشنهاد تعدیل رازد می کند.

در حالت اضطرار تعدیل

قانون اساسی جواز ندارد

ماده يک صدو چهل و دوم :

برای رئیس جمهور، معاونان و نایب رئیس

دولتي، کورپراتيفي، مختلطې او خصوصي موسسې، سياسي کوندونه، ټولنيز-سازمانونه، د چارو مسوولين او اتباع د افغانستان د جمهوريت د اساسي قانون او قوانينو په رعايت مکلف دي.

يوسلو يو څلوېښتمه ماده :

د اساسي قانون تعدیل په مستقیمه توگه د لویې جرگې په واسطه کیږي.

همدغه شان د اساسي قانون د تعدیل په باب تصمیم د جمهور رئیس په پیشنهاد او یادملی شورا د غړيو د یوه ثلث په پیشنهاد او د دوو ثلثو په تأیید هم نیول کیږي. په دې حالت کې جمهور رئیس لویه جرگه جوړوي. که چیرې لویه جرگه د تعدیل پیشنهاد په ځای و بولي، اساسي قانون تعدیلوی او که نه، د تعدیل پیشنهاد ردوي. د اضطرار په حالت کې د اساسي قانون تعدیل جواز نه لري.

يوسلو دوه څلوېښتمه ماده:

د جمهور رئیس، د جمهور رئیس د مرستیالانو، د ملي شورا د غړيو، صدراعظم د صدراعظم د مرستیالانو،

رسمی جگړه

د حکومت د غړيو ، قاضي -
القضات د ستري محكمه دم -
ستيلانو او غړيو، داسا سي
قانون دشورا رئيس مرستيال
اومنشي لوی څارنوال اودلوی
څا رنوال د مرستيا لانودپاره
دقانون سره سم معاش ټاکل
کيري.

جمهور، اعضای شوراى ملي
صدر اعظم ، معاونان صدراعظم
اعضای حکومت، قاضى القضات
معاونان واعضای ستره محكمه
رئيس، معاون ومنشي شوراى
قانون اساسى، لوی څارنوال و
معاونان لوی څارنوال طبق
قانون معاش تعيين ميشود .

يو سلو درى څلويښتمه ماده:
که چيري د جگړې ، دجگړې
د خطر ، بحران او يا ورته
حالاتو په علت له هغولاروخڅه
چي داساسي قانون به واسطه
ټاکل شويدي ، دخپلواکي، ملي
حاکميت اوزمکنی بشپړتيا او يا
دکورني امنيت ساتل نا ممکن
شي، جمهوررئيس کولای شي
چي دملي شورا ددواړو مجلسو -
نودرئيسانو صدراعظم، قاضي -
القضات او داساسي قانون د
شورا درئيس په سلا داضطرار
حالت اعلان کړي .

ماده يك صلو چهل و سوم:
هرگاه به علت جنگ ، خطر
جنگ ، بحران و يا حالات مماثلي
که حفظ استقلال، حاکميت ملي
وتماميت ارضي ، يا امنيت دا -
خلي از مجاري که تو سط قانون
اساسي تعيين شده نا ممکن
گردد، رئيس جمهور ميتواند،
در مشوره با رو ساي مجلسين
شوراى ملي صدراعظم قاضي -
القضات ورئيس شوراى قان
اساسي ، حاکميت اضطرار را
اعلام کند.

که چيري داضطرار حاکميت
له دريو مياشتو څخه زيات دوام
وکړي دهغه داوردو لودپاره
لويي جرگي موافقه شرطده.

ماده يك صلو چهل و چهارم:
در مدت حاکميت اضطرار
رئيس جمهور داراي صلاحيت
های ذيل ميباشد :

يوسلو څلورڅلويښتمه ماده:
داضطرار دحاکميت په موده
کي جمهور رئيس دغه واکونه
لري :

زېږېدنی چارې

۱- تمديد دوره صلاحيت

شورای ملی

۲- تفویض بر خسی از صلاحیت های شورای ملی به شورای وزیران .

۳- اعطای برخی از صلا حیت های محاکم به محاکم اختصاصی و محاکم قوای مسلح .

۴- تعلیق و یا تحدید اعتبار مواد (۳۰-۴۴-۴۵-۴۶-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳) قانون اساسی .

۵- تعلیل سایر صلا حیتها طبق قانون .

ماده يك صد و چهل و پنجم:

در صورتیکه معا هدا ت یا میثاقهای بین المللی که جمهوری افغانستان آنرا عقد یابد آن الحاق نموده معا یر احکام قوانین جمهوری افغانستان باشد به معا هده بین المللی و میثاق رجحان داده میشود .

ماده يك صد و چهل و ششم:

بررسی اتهامات وارده بر رئیس جمهور، معا ونان رئیس جمهور اعضای هیئتهای اداری مجلسین

۱- دملی شورا د واك د

دوری اوږدول .

۲- دوزیرانو شوراته د ملی شورادځینو واکونو ورسپارل .

۳- اختصاصی محکمو او وسله وال پوځ محکمو ته د

محکمود ځینو واکونو ورکول .

۴- د اساسی قانون د (۳۰-۴۴-۴۵-۴۶-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳)

مادو، د ۵۱ مادی د وروستنی فقری، د ۵۳ او ۶۰ مادو د اعتبار تعلیق او یا تحدید .

۵- دقانون سره سم دنورو واکونو عملی کول .

یوسلو پنځه څلوینځمه ماده:

که چیری هغه بین المللی تړونونه یا میثاقونه چې د افغانستان جمهوریت هغه لاسلیک کړی او یا ورسره یوځای شوی وی د افغانستان د جمهوریت د قوانینو د حکمونو معا یر وی نو بین المللی تړون او میثاق ته رجحان ورکول کیږی .

یوسلو شپږ څلوینځمه ماده:

په جمهور رئیس، د جمهور رئیس په مرستیالانو، د ملی شوراد دواړو مجلسو نو د اداری هیئتونو په غړیو، صد را عظم د صدراعظم په مرستیالانو،

رسمي جرگه ته

شورای ملی، صدر اعظم، معاونان صدر اعظم، اعضای شورای وزیران، قاضی القضاة، معاونان و اعضای ستره محکمه، لوی بخارنوال، معاونان لویه بخارنوال و رئیس شورای قانون اساسی و طرز محاکمه آنان طبق قانون خاص تنظیم میگردد.

ماده يك صدو چهل و هفتم :

در جمهوری افغانستان اشخاصی که خود و یا همسرشان از والدین افغان متولد نگردیده باشند، به حیث معاون رئیس جمهور، صدراعظم معاون صدر اعظم وزیر و قاضی القضاة لوی بخارنوال، افسر عالی رتبه و یا کارمند دیپلوما تیک تعیین شده نمی توانند.

ماده يك صدو چهل و هشتم :

با انفاذ این قانون اساسی اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان از اعتبار ساقط میگردد.

قوانین و سایر اسناد تقنینی که قبل از تاریخ انفاذ این قانون اساسی صادر گردیده بشرطی نافذ شمرده

دو زیرانو د شورا په غړیو، لوی بخارنوال، دلوپي څارنوالی په مرستیالانو او د اساسی قانون د شورا په رئیس باندی د لگول شوو یو تورو نو څیرل او دهغوئو د محاکمې طرز د ځانگړی قانون له مخی تنظیمیږی.

یوسلو اووه څلوېښتمه ماده:

د افغانستان په جمهوریت کی هغه اشخاص چی په خپله او یا همسر یی له افغان مور او پلار څخه زیږیدلی نه وی، د جمهور رئیس د مرستیال، صدراعظم، د صدراعظم د مرستیال، وزیر، قاضی القضاة، لوی بخارنوال، د دلوپي رتبه افسر او یا دیپلوماتیک کارمند په توگه ټاکل کیدلای نه شی.

یوسلو اته څلوېښتمه ماده :

ددغه اساسی قانون په انفاذ سره د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت اساسی اصول له اعتباره لویږی.

هغه قوانین او نور تقنینی اسناد چی ددغه اساسی قانون د انفاذ له نیټی څخه پخوا صادر شوی دی، په دی شرط نافذ کول کیری چی ددغه

آرشیو چاپخانه

اساسی قانون د حکمونو سره
متنا قض نهوی .

یو سلو ته څلویښته ماده:

دغه اساسی قانون د لویې
جرګې د تصویب له نېټې څخه
نافذ اود جمهور رئیس له خوا
توشیح او اعلا مېږي .

په دغه اساسی قانون کې
تعدیل د لویې جرګې د تصویب
له نېټې څخه نافذ اود جمهور
رئیس له خوا توشیح او
اعلا مېږي .

میشود که متنا قض با احکام
این قانون اساسی نباشند .

ماده يک صد و چهل و نهم :

این قانون اساسی از تاریخ

تصویب لوی جرګه نافذوتو .

سپړ رئیس جمهور توشیح و
اعلام میګرډد .

تعدیل درین قانون اساسی
از تاریخ تصویب لوی جرګه
نافذ و توسط رئیس جمهور
توشیح و اعلام میګرډد .

بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۲

اشترک مالانہ

داخل کشور ۲۰۰ افغانی
خارج کشور ۵۰۰ دالر امریکایی
محصلین بارز تصدیق ۱۵۰ افغانی

سہای بک شماره (۵۰۰) افغانی

بنیاد اندیشه

تاسیس ۱۳۹۲

REPUBLIC OF AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE
OFFICAL
GAZETTE

Editor: Shahjahan Bigzad
Assitant Editor: Nuralam
Issue: No. 728
Date: November 6, 1990

بنیاد اندیشه
تاسیس ۱۳۹۲